

JOB-monitor 2020 en LAKS-monitor 2020

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Onderzoek in opdracht van JOB en LAKS

Danny Brukx | Anja van den Broek

JOB-monitor 2020 en LAKS-monitor 2020
Onderzoeksverantwoording
Danny Brukx & Anja van den Broek
Juni 2020

© 2020 ResearchNed Nijmegen in opdracht van JOB en LAKS. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2008 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2012 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Deskundigenpanel	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Vragenlijst	7
2.1	JOB-monitor	7
2.2	LAKS-monitor	7
3	Veldwerk	9
3.1	JOB-monitor	9
3.2	LAKS-monitor	9
4	Respons	11
4.1	Respons	11
	4.1.1 JOB-monitor	11
	4.1.2 LAKS-monitor	11
4.2	Datacleaning	12
4.3	Analyse non-respons	14
	4.3.1 JOB-monitor	14
	4.3.2 LAKS-monitor	14
4.4	Weging	15
	4.4.1 JOB-monitor	15
	4.4.2 LAKS-monitor	16
5	Clustering vragen in thema's	19
5.1	JOB-monitor	19
5.2	LAKS-monitor	21
6	Rapportages met resultaten	25
6.1	Instellingsbestanden en -rapportages	25
6.2	Online rapportage	25
6.3	Landelijk rapport	26
6.4	Gebruik data door derden	26
7	Herberekening trends	27
7.1	Aanleiding	27
7.2	Methode	28
7.3	Procedure	29
7.4	Draaitabellen	30
8	Vragen aan deskundigenpanel	31
	Bijlage I: Vragenlijst JOB-monitor 2020	33
	Bijlage II: Vragenlijst LAKS-monitor 2020	37
	Bijlage III: Netto respons per instelling JOB-monitor 2020	43
	Bijlage IV: Netto respons: aantal opleidingen per instelling JOB-monitor 2020	45
	Bijlage V: Netto respons per school LAKS-monitor 2020	47
	Bijlage VI: Overzicht opgenomen tabellen	51
	Bijlage VII: Literatuur	53

1 Inleiding

1.1 Inleiding

De Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB), een vereniging die opkomt voor de rechten en belangen van alle mbo-studenten in Nederland, heeft gedurende het schooljaar 2019-2020 de elfde editie van de JOB-monitor laten uitvoeren. Dit onderzoek is bedoeld om in kaart te brengen hoe studenten in het mbo verschillende componenten van hun opleiding en onderwijsinstelling beoordelen. Bij deze meting hebben mbo'ers opnieuw massaal hun mening gegeven. In nagenoeg dezelfde periode heeft het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS), een belangenbehartiger van scholieren, voor de zesde keer de LAKS-monitor georganiseerd. Bij dit tevredenheidsonderzoek kunnen leerlingen van alle niveaus binnen het voortgezet onderwijs laten weten hoe hun ervaringen zijn met allerlei zaken die zij meemaken in de lessen en op school in het algemeen. Voor beide monitoren geldt dat deze gefinancierd zijn door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wat de planning evenals de uitvoering van de werkzaamheden betreft vertonen deze twee monitoren een grote mate van overlap en qua personele bezetting binnen de projectteams, zowel aan de zijde van de opdrachtgever als bij het onderzoeksbureau, is daar eveneens sprake van. Het toelichten van de genomen beslissingen binnen het onderzoek en bij het verwerken van de verzamelde gegevens zijn derhalve gezamenlijk opgenomen in dit verantwoordingsdocument.

1.2 Deskundigenpanel

Voor de vijfde achtereenvolgende keer ontvangt ResearchNed van een onafhankelijke partij advies over de uitvoering van de data-analyses voor beide onderzoeken. In 2020 hebben dr. Anja Boevé, prof. dr. Bert Felling, dr. Marieke van Gerner-Haan en prof. dr. Joop Hox zitting in dit zogenoemde deskundigenpanel. De samenstelling ervan heeft in overleg met de begeleidingscommissie en de opdrachtgevers plaatsgevonden. Eerdergenoemde deskundigen worden geraadpleegd bij het bepalen van de juiste keuzes inzake het berekenen van de responspercentages, het opschonen van de data, het wegeven van de onderzoeksscores en het publiceren van databestanden. Hierbij spelen de betrouwbaarheid en validiteit van beide monitoren een belangrijke rol. Indien er sprake is van significante verschillen in samenstelling tussen de onderzoekspopulatie en de responsgroep zal met het deskundigenpanel overlegd worden of herweging van deze data aan te bevelen is. De doorlopen stappen van dit proces zijn allemaal terug te vinden in deze onderzoeksverantwoording van de JOB-monitor en de LAKS-monitor.

1.3 Leeswijzer

Deze verantwoording begint met het behandelen van de vragenlijsten en hoe deze zich verhouden tot die van twee jaar geleden. Vervolgens besteden we aandacht aan de wijze van dataverzameling. In het hoofdstuk daarna komen de respons, datacleaning en weging aan bod. Dan volgt de uiteenzetting over het opnemen van antwoorden op verschillende vragen binnen een thema in overkoepelende schaa scores. De manier van rapporteren over de data wordt beschreven in het hoofdstuk erna en we besluiten dit document met enkele vragen die gedurende het traject aan het deskundigenpanel zijn gesteld.

2 Vragenlijst

2.1 JOB-monitor

De lengte van de enquête was steevast een discussiepunt. Om deze voor 2020 op een gedegen manier in te korten, zijn mbo-studenten, JOB-vertegenwoordigers, (kwaliteitszorg)medewerkers van mbo-instellingen, bestuurders van mbo-instellingen, medewerkers van de MBO Raad, medewerkers van OCW en medewerkers van de Onderwijsinspectie geraadpleegd. Door middel van een Delphi-onderzoek is op basis van hun input bepaald welke thema's en onderliggende vragen als het meest belangrijk worden beschouwd en daarom behouden zijn in de herziene vragenlijst.¹ Als eigenaar van de monitor had JOB een beslissende stem in het al dan niet verwijderen van een component uit de enquête. Om de uniformiteit van de vragenlijst te vergroten en het invulgemak te verhogen zijn bovendien de volgende maatregelen getroffen:

- waar dat kan, is de vraagstelling uitgeschreven in de vorm die begint met 'Wat vind je van';
- de antwoorden bij vijfpuntschalen worden in verreweg de meeste gevallen van 'heel slecht' naar 'heel goed' weergegeven;
- met behulp van een taalbureau zijn de vragen zo eenvoudig mogelijk geformuleerd op B1-niveau.

Na een pilot onder mbo-studenten bleek het merendeel de vernieuwde vragenlijst binnen tien minuten online in te kunnen vullen. Omdat de vragenlijst dusdanig veranderd is ten opzichte van 2018, was het niet zinvol om een versie te publiceren met daarin alle wijzigingen gemarkeerd. Derhalve is aan het eind van dit rapport enkel de definitieve vragenlijst van de JOB-monitor 2020 terug te vinden (zie hiervoor bijlage I). De vragenlijst is hiermee gereduceerd van 66 naar 34 à 36 vragen.

2.2 LAKS-monitor

Sinds de grondige herziening van de LAKS-monitorvragenlijst in 2016 en het kleine aantal daaropvolgende wijzigingen in 2018, zijn er ook in 2020 slechts minimale aanpassingen doorgevoerd in de enquête. Zodoende zijn voor vrijwel alle cluster- en vraagscores inmiddels trendgegevens van drie metingen beschikbaar. Een overzicht van de veranderingen die van kracht zijn geweest in de dataverzameling van 2020 staat in deze opsomming:

- er is een antwoordcategorie toegevoegd bij de vraag naar iemands sekse ('Anders / zeg ik liever niet');
- er wordt voortaan gevraagd naar 'geboortjaar' en niet meer naar de volledige geboortedatum;
- het vragenblok Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) is voorzien van een extra vraag voor bovenbouwleerlingen vmbo, havo en vwo ('Houdt jouw school zich aan het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)?').

Via bijlage II is de volledige vragenlijst van de LAKS-monitor 2020 te bekijken.

1 Zie ook: Broek, A. van den, Brukx, D. & Lodewick, J. (2019). Herziening vragenlijst JOB-monitor 2020. Nijmegen: ResearchNed.

3 Veldwerk

3.1 JOB-monitor

Net als in 2018 is bij de meest recente editie van de JOB-monitor gebruikgemaakt van een door DUO beheerde inlogapplicatie. In eerste instantie is op basis van achternaam, geslacht en geboortemaand en geboortjaar geverifieerd of de ingevoerde gegevens toebehoren aan een student die op 1 december 2019 met een actieve inschrijving in het mbo geregistreerd stond. Wanneer deze combinatie van achtergrondkenmerken niet voldoende onderscheidend bleek te zijn, kon vervolgens nog worden doorgevraagd naar eerste voornaam (zoals vermeld in officiële rijksdocumenten) en tot slot, indien nodig, naar instelling.

De manier waarop de enquête zelf werd aangeboden is daarentegen wel beduidend anders dan in voorgaande meetjaren. Naast de inhoudelijke transformatie heeft JOB gekozen voor een volledig nieuwe vormgeving, die tevens volgens het principe van 'mobile first' is ingericht. Doordat de online vragenlijst geoptimaliseerd is om in te vullen op een mobiel apparaat (bijv. smartphone of tablet), hoefde bij de binnen dit onderzoek op grote schaal gehanteerde methode van klassikale afname niet noodzakelijkerwijs uitgeweken te worden naar een computerlokaal. Dit betekent overigens niet dat deelname aan het onderzoek alleen met een draagbaar device mogelijk was.

Mbo-studenten hadden daarnaast voor het eerst in de historie van de JOB-monitor de mogelijkheid om de vragenlijst in het Engels te beantwoorden. Van iedereen die ingelogd is geweest, hadden op het moment van voortijdig verlaten of succesvol beëindigen van de enquête 942 studenten deze optie geactiveerd. In het uiteindelijke analysebestand gaat het om 708 studenten en in beide gevallen vertegenwoordigt deze groep ongeveer 0,3 procent van het totaal.

Zoals te doen gebruikelijk konden deelnemende mbo-scholen ervoor kiezen om – in ruil voor een kleine vergoeding – (maximaal tien) eigen instellingsvragen te laten stellen in de JOB-monitor. Deze zijn aan het einde van de vragenlijst toegevoegd en alleen aan de studenten van de betreffende school voorgelegd. Ook om sommige standaardvragen uit de vorige metingen alsnog te handhaven, hebben meer organisaties dan voorheen geopteerd voor dit keuzeonderdeel.

De afnameperiode van de JOB-monitor 2020 liep geheel volgens de vooraf gecommuniceerde planning van maandag 2 december 2019 tot en met donderdag 12 maart 2020.

3.2 LAKS-monitor

Ondanks de hevige concurrentie van andere aanbieders en de drukte die dat deel van het schooljaar kenmerkt, slaagt het LAKS er telkens weer in om vo-schoolvestigingen te overtuigen deel te nemen aan hun tweejaarlijkse tevredenheidsmeting onder middelbare scholieren. De communicatie met scholen omtrent de werving, voorafgaand aan het veldwerk en tijdens de periode dat leerlingen de enquête kunnen invullen, is volledig in handen van het LAKS. Vanaf mei 2019 tot en met december van datzelfde jaar hadden scholen de mogelijkheid om een of meerdere schoollocaties aan te melden voor deelname aan de LAKS-monitor 2020. Hiervoor was een online formulier beschikbaar gesteld. Per eind november 2019 ontvingen de contactpersonen van op dat moment aangemelde vestigingen inloggegevens voor de digitale omgeving waarin doorgegeven kon worden met welke klassen de leerling-enquête ingevuld ging worden. Van elke klas werd doorgegeven op welk onderwijsniveau de bijbehorende lessen aangeboden zijn, tot welk leerjaar de betreffende scholieren werden gerekend en wat de omvang van de klasgrootte was. Bij grote hoeveelheden klassen kon men een Exceloverzicht met de uitgevraagde klasseninformatie toesturen en deze gegevens werden vervolgens geautomatiseerd in de klassenaanmeldomgeving geüpload.

Hoewel elke school zelf kon bepalen welke klassen wel en welke niet aangemeld werden voor deelname, luidde het advies om in elk geval een zo representatief mogelijk deel van de leerlingen mee te laten doen. Na het bevestigen van alle benodigde klasnummers, verscheen direct op de webpagina een overzicht met daarin per klas de toegangscode waarmee de LAKS-monitor ingevuld kon worden. Door op de daarvoor bestemde knop te klikken, werd deze informatie integraal doorgestuurd naar het mailadres van de ingelogde contactpersoon. Het werken met klasnummers in plaats van leerlinggebonden inlogcodes is organisatorisch gezien een stuk minder belastend voor de betrokken medewerkers van scholen, bijvoorbeeld vanwege de distributie ervan.

Naar goed voorbeeld van de JOB-monitor was het vo-scholen, net als in het verleden, eveneens toegestaan om – tegen beperkte kosten – eigen vragen toe te voegen aan de LAKS-monitor 2020. Een restrictie met betrekking tot de hierbij te kiezen antwoordschalen zorgde ervoor dat deze aanvullingen in voldoende mate aansloten bij de rest van de enquête. Leerlingen van de scholen die voor dit deeltraject hebben gekozen, zagen de schoolspecifieke vijfpuntschalen na afloop van de basisvragenlijst op hun scherm verschijnen.

In 2020 werd de LAKS-monitor, overeenkomstig de eerdere edities, volledig digitaal aangeboden en afgenomen. Scholieren vulden de vragenlijst in principe klassikaal en onder het toezicht van een docent in. De dataverzameling stond gepland van maandag 6 januari 2020 tot en met vrijdag 13 maart 2020. Aan de hand van wekelijks bijgewerkte responsoverzichten met daarin de aantallen aangemelde leerlingen en ingevulde enquêtes waakte het LAKS ervoor dat scholen met relatief lage waarden in laatstgenoemde kolom hierop werden geattendeerd. Als gevolg hiervan is besloten om (onder andere) die scholen meer tijd te geven een en ander op poten te zetten en aldus de veldwerkperiode te verlengen tot en met vrijdag 20 maart 2020. Deze eerste verlenging was op verzoek van scholen, nog voor de coronacrisis. Aangezien juist in die extra week alle scholen in Nederland werden gesloten als een van de maatregelen om de verdere verspreiding van het coronavirus te beperken, heeft de enquête uiteindelijk tot en met vrijdag 27 maart 2020 (nog een week extra) online gestaan. Bijna 2,5 procent van de netto respons is gerealiseerd gedurende die twee laatste weken, waarin leerlingen de vragenlijst individueel en dus niet in de klas hebben ingevuld.

De verzamelde antwoorden van leerlingen konden met behulp van de ingevoerde klasnummers te allen tijde verrijkt worden met de kenmerken die hier door de school aan verbonden zijn. Aan de hand van de op die manier gekoppelde vestigingsinformatie werden nadien verschillende schoolgegevens aan de LAKS-monitordata toegekend. Deze openbare onderwijsdata zijn op de website van DUO gepubliceerd² en bevatten zoals locatiecode, leerlingaantal en geslacht. De LAKS-vragenlijst is volledig op de PC ingevuld en was, in tegenstelling tot en JOB-enquête, is niet a priori geoptimaliseerd voor een mobile telefoon ('mobile first').

Bij de uitvoering van de LAKS-monitor 2010 bleek dat een aantal scholen niet meedeed, omdat zij voor het deelnemen aan tevredenheidsonderzoeken met onder meer leerlingen, ouders of medewerkers als beoogde doelgroepen een licentie bij Kwaliteitscholen hebben afgesloten. Om daarop te anticiperen, is het LAKS een samenwerking met Kwaliteitscholen aangegaan, zodat scholen met een dergelijk lidmaatschap via dat kanaal alsnog hun leerlingen de LAKS-monitor in kunnen laten vullen. Dit gebeurt via een aparte enquête-link, die naar een exacte kopie van de reguliere vragenlijst leidt. De gegeven antwoorden worden direct na afronding automatisch doorgestuurd naar Kwaliteitscholen. Een gewenste aanpassing in het script dat die terugkoppeling verzorgt, stond aan de kant van ResearchNed niet op tijd klaar, waardoor de monitor op maandag 13 januari 2020 voor het eerst op deze wijze kon worden afgenomen. Deze variant van de LAKS-monitor kon ook tot en met 27 maart 2020 ingevuld worden.

² Peildatum 1 oktober 2019, voorlopige gegevens.

4 Respons

4.1 Respons

4.1.1 JOB-monitor

Voorafgaand aan de start van de afnameperiode hadden 63 mbo-instellingen zich opgegeven om deel te nemen aan de JOB-monitor 2020. Het betreft 59 bekostigde, één anders-bekostigde en drie niet-bekostigde scholen in het middelbaar beroepsonderwijs. Twee bekostigde instellingen – vallend onder hetzelfde bestuur – hebben afgezien van deelname aan de JOB-monitor 2020. Ook in 2018 participeerden deze instellingen niet aan de monitor.

Iedereen binnen de door DUO gemaakte selectie van actieve mbo-inschrijvingen kon meedoen aan de JOB-monitor 2020. Daarmee kwam de totale respons uit op een bruto aantal van 286.105. Deelnemende instellingen hadden de mogelijkheid om aan te geven welke (groepen) studenten voor hen niet relevant waren voor dit onderzoek. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere bedrijfsgroepen en examendeelnemers. Deze zijn buiten de onderzoekspopulatie gehouden en in combinatie met de eveneens doorlopen stappen voor datacleaning (zie paragraaf 4.2) bedraagt het aantal op geldige wijze ingevulde enquêtes 262.629. Hiermee is de respons in 2020 52,7 procent van alle mbo-studenten, iets lager dan de 55,4 procent uit 2018. Een overzicht van de geschoonde respons per instelling is opgenomen in bijlage III.

4.1.2 LAKS-monitor

Het aanmeldformulier voor de LAKS-monitor 2020 is door 67 scholen benut en gezamenlijk hebben zij in totaal 112 vestigingen opgegeven voor deelname aan het onderzoek. In latere stadia hebben enkele scholen die aanmelding herroepen, zijn door sommige contactpersonen geen klassen aangemeld of is vanuit bepaalde scholen geen enkele leerling ingelogd geweest. Dit alles resulteert in effectieve deelname door 54 scholen (8% van alle Nederlandse vo-scholen), met tezamen 97 locaties (7% landelijke dekking). Op schoolniveau betekent dit een daling van zeven procentpunten in vergelijking tot 2018.

Bijna 53.000 scholieren zijn aan het invullen van de LAKS-monitor 2020 begonnen. Deze groep representeert zes procent van de populatie, drie procentpunt minder dan bij de meting van 2018. Binnen de deelnemende scholen is de bruto respons van 52 procent, afgezet tegen de monitor van 2018, met negen procentpunt gestegen. Het opschonen van de verzamelde data, nader toegelicht in paragraaf 4.2, brengt die omvang terug tot een bruikbaar aantal records van 46.143. Hiervan hebben 41.134 leerlingen de vragenlijst via de reguliere route bereikt en 5.009 vanuit het inlogportal van Kwaliteitscholen. Deze netto respons vertegenwoordigt vijf procent van het landelijke aantal vo-scholieren en ten opzichte van 2018 ligt dat percentage drie procentpunt lager. Bekeken op alleen het niveau van de participerende vo-scholen staat de zuivere respons gelijk aan 45 procent van de bijbehorende populatie en vergeleken met 2018 is dat een stijging van zeven procentpunt.

De geschoonde respons per vertegenwoordigde school, ook afgezet tegen het aantal door de contactpersoon aangemelde leerlingen, is uitgewerkt in bijlage V. De verschillen in populatie- en aanmeldaantallen duiden erop dat vanuit scholen niet altijd alle klassen worden geacht mee te doen aan de LAKS-monitor.

4.2 Datacleaning

Voor beide in deze verantwoording behandelde monitoren geldt dat op vergelijkbare wijze is bekeken of een ingevoerde antwoordenreeks voldoet aan de eisen om mee te mogen tellen in de onderzoeksresultaten. Bij de eerste van drie gehanteerde voorwaarden staat het relatieve aandeel beantwoorde vragen centraal. Het tweede criterium richt zich op de tijd die iemand nodig heeft gehad om de enquête in te vullen. Ten slotte is er aandacht voor de hoeveelheid vragen met vijfpuntschalen als antwoordopties waar exact dezelfde score aan is toegekend.

Ten aanzien van de invulgraad is het van belang om te weten dat leerlingen die de LAKS-monitor invulden hier niet tussentijds mee konden stoppen en later weer konden terugkeren op de laatst getoonde pagina van de vragenlijst. Elke scholier die (opnieuw) inlogde met het verkregen klaswachtwoord, kwam op de openingspagina van de enquête terecht. Bij de JOB-monitor was sprake van een gepersonaliseerde manier van inloggen, waarmee uit te sluiten is dat dezelfde persoon verantwoordelijk kan zijn voor verschillende (half)ingevulde vragenlijsten. Bovendien was het voor mbo-studenten wel mogelijk om het beantwoorden van de vragen in etappes te volbrengen. Voor de totale responsgroep in het mbo is een ondergrens van minstens veertig procent van de basisvragenlijst volbracht toegepast. In het uiteindelijke analysebestand heeft overigens 98 procent van de studenten alle voor hen relevante standaardvragen beantwoord.

Respondenten die de JOB-monitor of de LAKS-monitor in minder dan vijf minuten volledig invulden, kunnen de gestelde vragen onmogelijk aandachtig genoeg gelezen hebben en voldoende overdacht beantwoord zijn. In de uitkomsten van beide onderzoeken zijn daarom de resultaten van dermate snel afgeronde enquêtesessies niet verrekend. Om de JOB-monitor 2020 volledig in te vullen, waren mbo-studenten gemiddeld negen minuten bezig. Vo-scholieren hadden op hun beurt meestal elf minuten nodig om hun antwoorden op alle voorgelegde vragen uit de LAKS-monitor 2020 te selecteren. Deze norm wordt al een aantal jaren op dezelfde wijze toegepast. Het deskundigenpanel adviseert om bij een volgende monitor deze 'cut-off' criteria nader te bezien.

Bij het bekijken van zogenoemde antwoordpatronen is ervoor gewaakt dat schaalvragen met vijf antwoordmogelijkheden (en zonder toegevoegde opties als bijv. 'niet van toepassing' of 'dat weet ik niet') geen bovenmatig eenzijdig verloop vertonen. Het is voor de twee afzonderlijke projecten niet toegestaan om bij meer dan 85 procent van dit type vragen voor een antwoord op precies hetzelfde punt van de schaal te hebben gekozen.

Hoewel de DUO-selectie voor het kunnen invullen van de JOB-monitor volgens een ruime definitie is samengesteld, zijn er mbo'ers die aan de hand van hun studieachtergrond uitgesloten worden van het onderzoek. Zo verdwijnen op basis van het Basisregister Onderwijs (BRON) studenten aan vavo-opleidingen (Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs) uit de populatie die gebruikt wordt voor de uitvoering van de JOB-monitor. Daarnaast hebben deelnemende mbo-scholen de kans om via eigen zogeheten instellingslabels kenbaar te maken welke van hun studenten eventueel eenzelfde behandeling mogen krijgen. Het gaat dan doorgaans om eindexamenkandidaten die ten tijde van de monitor al afgestudeerd zijn of mbo-studenten die een opleidingstraject buiten de schoolgebouwen volgen en daardoor niet in staat zijn het reguliere onderwijs van de instelling waar zij ingeschreven staan naar behoren te kunnen beoordelen.

In tabel 1 is nader gespecificeerd hoe de bruto respons op de JOB-monitor 2020 is teruggebracht van 286.105 naar een netto respons van 262.629 studenten waarop de analyses uitgevoerd worden. De genoemde tabel bevat een overeenkomstige uitwerking voor de transitie binnen de LAKS-monitor van 52.955 initiële records naar 46.143 resterende scholieren als bruikbare onderzoeksgegevens.

Tabel 1: Datacleaning

<i>JOB-monitor</i>	Weggelaten	(Overgebleven) respons	Populatie	
Populatie studenten			498.249	
Bruto respons		286.105	57%	
Vragenlijst voor min. 40 % ingevuld	5.129	280.976	56%	
Voldoende invultijd (min. 5 min.)	12.197	268.779	54%	
Voldoende afwisseling (max. 85% zelfde antwoorden)	5.036	263.743	53%	
Geen doelgroep (bedrijfsgroep, vavo)	1.114	262.629	53%	
Aantal opleidingen		636	830	
Aantal instellingen		63	65	

<i>LAKS-monitor</i>			Deelnemende scholen	Landelijk
Populatie leerlingen			101.879	944.110
Bruto respons		52.955	52%	6%
Vragenlijst (niet) geheel ingevuld	5.937	47.018	46%	5%
Voldoende invultijd (min. 5 min.)	319	46.699	46%	5%
Voldoende afwisseling (max. 85% zelfde antwoorden)	556	46.143	45%	5%
Aantal vestigingen		97		1.438
Aantal scholen		54		650

Bron: JOB-monitor 2020; LAKS-monitor 2020

Tabel 2 laat het effect zien van de datacleaningsstappen van de JOB-monitor per subgroep. Omdat studenten in meerdere categorieën kunnen vallen, is de kolom 'totaal' geen sommatie van de voorgaande kolommen. Totaal is 7,8 procent van de records verwijderd.

Tabel 2: Effect datacleaningsstappen JOB-monitor per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)

	Minder dan 40% ingevuld	Invultijd te kort	Eenzijdig invulpatroon	Totaal
<i>Niveau</i>				
Entreeopleiding	1,9%	2,8%	6,9%	10,8%
Niveau 2	1,8%	4,3%	4,2%	9,2%
Niveau 3	1,7%	4,3%	2,9%	7,9%
Niveau 4	1,8%	4,3%	2,0%	7,3%
<i>Leerweg</i>				
BOL	2,0%	5,3%	3,6%	9,7%
BBL	1,7%	4,0%	2,3%	7,3%
<i>Geslacht</i>				
Man	2,0%	5,2%	3,4%	9,4%
Vrouw	1,6%	3,3%	1,8%	6,2%
<i>Totaal</i>				
Totaal	1,8%	4,3%	2,6%	7,8%

Bron: JOB-monitor 2020

Tabel 3 toont het effect van de datacleaningsstappen voor de LAKS-monitor per subgroep. Ook hier geldt dat de kolom 'totaal' geen sommatie is van de voorgaande kolommen omdat de leerlingen in meerdere groepen tegelijk kunnen vallen. In totaal is 10,2 procent van de records vanwege de genoemde cleaningsstappen verwijderd.

Tabel 3: Effect datacleaningsstappen LAKS-monitor per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)

	Niet volledig ingevuld	Invultijd te kort	Eenzijdig invulpatroon	Totaal
<i>Leerjaar</i>				
1	8,3%	0,2%	1,1%	9,5%
2	7,0%	0,5%	1,2%	8,5%
3	7,5%	0,7%	1,2%	9,3%
4	7,4%	1,0%	1,8%	9,8%
5	10,6%	0,8%	0,8%	12,0%
6	11,5%	1,5%	2,6%	15,1%
<i>Schoolsoort</i>				
Brugklas	7,7%	0,3%	1,1%	9,0%
Praktijkonderwijs	8,7%	2,8%	9,8%	18,5%
Vmbo	5,1%	0,8%	2,1%	7,6%
Havo	9,6%	1,1%	1,1%	11,4%
Vwo	10,7%	0,8%	0,7%	12,0%
<i>Geslacht</i>				
Man	8,3%	0,9%	1,5%	10,5%
Vrouw	8,2%	0,3%	0,8%	9,1%
Anders / zeg ik liever niet	16,0%	3,5%	8,1%	25,4%
<i>Totaal</i>				
Totaal	8,5%	0,6%	1,3%	10,2%

Bron: LAKS-monitor 2020

4.3 Analyse non-respons

4.3.1 JOB-monitor

Het klassikaal invullen van de JOB-monitor heeft een positief effect op de respons. Voor betrekkelijk kleine opleidingen kan de impact soms ook negatief zijn, bijvoorbeeld wanneer een of meer klassen om wat voor reden dan ook niet in de gelegenheid zijn geweest om te responderen. Wellicht vormen de gevonden oordelen daardoor geen juiste afspiegeling van de opleiding als geheel. Indien responscijfers op het niveau van klassen voorhanden zijn, is dat te danken aan de door scholen aangeleverde instellingslabels. Deze informatie wordt niet officieel geregistreerd en is dus onmogelijk op landelijke schaal te analyseren of ervoor te wegen of corrigeren. Het meer overkoepelende kenmerk ‘opleiding’ wordt wel centraal geadmistreerd.

Het aantal in de populatie aanwezige opleidingen uit bijlage IV is gebaseerd op studentaantallen van vijf of meer. Om als opleiding in aanmerking te komen als vertegenwoordigd in de respons, dienen minstens vijf studenten aan deze studie de enquête te hebben ingevuld. Uit de cijfers van deze meting blijkt dat elke deelnemende mbo-instelling voor minimaal de helft van al hun opleidingen respons heeft gegenereerd. Bij veruit de meeste scholen is dit zelfs voor drie op de vier opleidingen het geval en het is zes instellingen gelukt om zelfs namens alle opleidingen onderzoeksresultaten te kunnen verkrijgen.

4.3.2 LAKS-monitor

Namens twintig van de 97 schoolvestigingen hebben een of meer scholieren op of na 16 maart 2020, toen de scholen reeds gesloten waren, de LAKS-monitor 2020 alsnog ingevuld. Voor één van deze locaties geldt dat in die periode van twee weken meer respons is gegenereerd dan in de eerdere maanden waarin het veldwerk plaatsvond. Qua spreiding van onderwijsniveaus wijken beide groepen – voor coronamaatregelen versus na sluiting scholen – van elkaar af, al is die verdeling per definitie niet elke week exact gelijk.

In verhouding is de totale respons van de LAKS-monitor minder representatief voor de totale populatie dan dat bij de JOB-monitor het geval is. Om te controleren of de samenstelling van de schoollocaties in de onderzoeksdata afwijkt ten opzichte van de vestigingen die niet hebben deelgenomen, bekijken we de verdeling van de verschillende schooltypen binnen beide groepen.

De conclusie aan de hand van de cijfers uit tabel 4 is dat de verschillen naar schooltypen tussen de responderende vestigingen en de locaties die niet hebben deelgenomen aan de LAKS-monitor 2020 voor bepaalde categorieën afwijken. Het gaat hier om de verdeling van die scholen per groep in de kolom, dus oververtegenwoordiging binnen de respons. Zo zijn in de responsgroep categorale scholen voor praktijkonderwijs helemaal niet vertegenwoordigd en brede scholengemeenschappen ondervertegenwoordigd. Aan de andere kant hebben met name categorale vmbo- en vwo-scholen relatief vaak meegedaan aan dit onderzoek.

Tabel 4: Verdeling vo-vestigingen naar schoolcategorie binnen populatie, non-respons en respons, LAKS-monitor 2020 (geeft over- of ondervertegenwoordiging aan van de respons; kolompercentages)

	Populatie		Non-respons		Respons	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Categoriaal pro	9,7%	140	10,4%	140	0,0%	0
Categoriaal vmbo	34,9%	502	33,9%	455	48,5%	47
Categoriaal havo	1,2%	17	1,2%	16	1,0%	1
Categoriaal vwo	4,0%	57	3,7%	49	8,2%	8
Scholengemeenschap pro/vmbo	1,0%	15	1,0%	13	2,1%	2
Scholengemeenschap vmbo/havo	4,9%	71	5,0%	67	4,1%	4
Scholengemeenschap vmbo/vwo	0,4%	6	0,4%	5	1,0%	1
Scholengemeenschap havo/vwo	12,9%	186	12,9%	173	13,4%	13
Brede scholengemeenschap	30,9%	444	31,5%	423	21,6%	21
Totaal	100%	1.438	100%	1.341	100%	97

Bron: LAKS-monitor 2020 en DUO Open onderwijsdata 2019-2020 (voorlopig). De verschillen tussen non-respons en respons ($p < 0,01$) zijn significant. Analyse is exclusief de vavo-aanbieders.

4.4 Weging

4.4.1 JOB-monitor

De grootte van de responsgroep heeft er bij eerdere edities van de JOB-monitor niet voor gezorgd dat de verdeling van mbo-studenten naar achtergrondkenmerken in de populatie op eenzelfde manier werd aangetroffen in de analysedata. Door middel van een weegmodel volgens de principes van poststratificatie is de onevenredige verdeling in de respons naar rato gecorrigeerd op basis van de actuele verdeling in de onderzoekspopulatie. Per combinatie van de achtergrondkenmerken instelling, opleidingsdomein, leerweg, niveau en geslacht is het relatieve aandeel van de totale respons gedeeld door het vergelijkbare aandeel van dezelfde subgroep binnen de gehele populatie.

2020 vormt geen uitzondering op hetgeen zojuist is beschreven. Toetsen waarbij de verdeling van achtergrondkenmerken binnen de populatie wordt vergeleken met de responsdata laten een bepaalde mate van onevenwichtigheid zien (tabel 5). In deze tabel is per achtergrondkenmerk aangegeven of de verdeling naar achtergrondkenmerken tussen de responsgroep en de populatie significant van elkaar verschillen. Daarom is op deze kenmerken gewogen, temeer omdat oordelen verschillen op basis van deze kenmerken (zie tabel 6, waarin een voorbeeld is gegeven van het percentage studenten dat docenten goed vindt lesgeven). Tot slot zijn ook de gecombineerde subgroepen van domein, leerweg, niveau en geslacht binnen mbo-instellingen wat betreft populatie- en responsaandeel naast elkaar gelegd. Deze controle wijst uit dat de verdeling hiervan voor negentien scholen niet significant afwijkt en voor een meerderheid van 44 wel.

Deze bevindingen rechtvaardigen het toepassen van een weegfactor op de resultaten van de JOB-monitor 2020. De antwoorden van ondervertegenwoordigde subgroepen tellen dan zwaarder mee en die van oververtegenwoordigde juist minder zwaar. Om te voorkomen dat de uitkomsten op onrealistische wijze worden beïnvloed, zijn herwegingen van minder dan 0,3 bijgesteld naar 0,3 en zijn weegfactoren boven de drie teruggebracht tot drie. Eerstgenoemde bewerking was bij deze meting aan niemand besteed en de laatste omzetting is voor 686 mbo'ers (0,26%) doorgevoerd.

Tabel 5: Verdeling respons en populatie JOB-monitor 2020 naar niveau, leerweg en geslacht

		Respons		Populatie		Chi-square
		%	N	%	N	
Niveau	Entreeopleiding	2,3%	6.128	3,4%	16.765	1404,941 **
	Niveau 2	14,6%	38.213	16,5%	82.055	
	Niveau 3	22,6%	59.376	23,2%	115.585	
	Niveau 4	60,5%	158.912	57,0%	283.844	
Leerweg	BBL	20,5%	53.796	24,9%	122.086	1851,441 **
	BOL	79,5%	208.833	75,1%	368.515	
Geslacht	Man	49,4%	129.731	51,7%	257.412	353,421 **
	Vrouw	50,6%	132.898	48,3%	240.837	

Bron: JOB-monitor 2020 en BRONMBO; ** significant bij $p < 0.01$.

Tabel 6: Gemiddeld percentage studenten binnen JOB-monitor 2020 dat docenten (zeer) goed vindt lesgeven, naar achtergrondkenmerken

		Ongewogen		Gewogen	
		Gem. %	N	Gem. %	N
Niveau	Entreeopleiding	74,6%	6.128 **	74,4%	7.886 **
	Niveau 2	58,5%	38.213	58,5%	41.414
	Niveau 3	55,0%	59.376	54,7%	61.697
	Niveau 4	50,5%	158.912	50,1%	151.633
Leerweg	BBL	58,1%	53.796 **	57,7%	64.904 **
	BOL	52,0%	208.833	51,8%	197.725
Geslacht	Man	56,9%	129.731 **	56,7%	134.917 **
	Vrouw	49,7%	132.898	49,6%	127.712
Totaal		53,2%	262.629	53,2%	262.629

Bron: JOB-monitor 2020; ** significant bij $p < 0.01$.

4.4.2 LAKS-monitor

Gezien de eerder vastgestelde verschillen tussen populatie en respons op schoolniveau, stellen we ook op basis van achtergrondkenmerken afwijkingen vast tussen de totale groep scholieren in het voortgezet onderwijs en het deel daarvan dat heeft deelgenomen aan de LAKS-monitor 2020. Denk hierbij aan uitsplitsingen naar leerjaar, schoolsoort en geslacht, zoals opgenomen in tabel 7 en de samenhang hiervan met het toegekende rapportcijfer aan de school die beoordeeld is (zie tabel 8). De vergelijkingen van respons en populatie naar leerjaar en schoolsoort kunnen niet helemaal los van elkaar gezien worden. Men lijkt namelijk eerder geneigd te zijn om leerlingen uit de onder- dan uit de bovenbouw deze enquête in te laten vullen.

De weegprocedure die voor de LAKS-monitor is toegepast, komt overeen met hetgeen bij de JOB-monitor op dat vlak is uitgevoerd. Binnen de responsset is met behulp van een poststratificatiemodel bepaald welke correcties opgenomen dienen te worden. Omdat het vaak combinatieklassen betreft, zijn de eerste twee leerjaren samengevoegd bij het berekenen van de weegfactoren. Ook hier zijn de uitschieters, mits aanwezig, herzien ($< 0,3$: $3.472 = 7,5\%$; > 3 : $1.076 = 2,3\%$).

Tabel 7: Verdeling respons en populatie binnen LAKS-monitor 2020 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht

		Respons		Populatie		Chi-square
		%	N	%	N	
Leerjaar	1	23,3%	10.749	20,6%	194.908	1572,33 **
	2	22,8%	10.536	20,5%	193.393	
	3	24,3%	11.226	21,0%	198.144	
	4	19,8%	9.131	22,6%	213.061	
	5	7,3%	3.379	11,0%	103.387	
	6	2,4%	1.122	4,4%	41.217	
Schoolsoort	Brugklas	53,8%	24.848	40,8%	384.823	5772,04 **
	Praktijkonderwijs	0,3%	138	3,1%	29.315	
	Vmbo	24,9%	11.491	21,3%	201.566	
	Havo	9,3%	4.274	17,1%	161.839	
	Vwo	11,7%	5.392	17,6%	166.567	
Geslacht	Man	47,7%	21.599	50,3%	474.565	109,52 **
	Vrouw	52,3%	23.637	49,7%	469.545	

Bron: LAKS-monitor 2020 en DUO Open onderwijsdata 2019-2020 (voorlopig); ** significant bij $p < 0.01$.

Tabel 8: Rapportcijfer school LAKS-monitor 2020 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht

		Ongewogen		Gewogen	
		Gem.	N	Gem.	N
Leerjaar	1	7,7	10.749 **	7,7	9.505 **
	2	7,1	10.536	7,0	9.491
	3	6,7	11.226	6,7	9.411
	4	6,5	9.131	6,5	10.739
	5	6,6	3.379	6,5	5.015
	6	6,7	1.122	6,7	1.982
Schoolsoort	Brugklas	7,3	24.848 **	7,3	20.135 **
	Praktijkonderwijs	6,3	138	6,3	381
	Vmbo	6,4	11.491	6,4	10.289
	Havo	6,4	4.274	6,5	7.128
	Vwo	6,9	5.392	7,0	8.211
Geslacht	Man	6,9	21.599 **	6,9	22.670 **
	Vrouw	7,1	23.637	7,0	22.566

Bron: LAKS-monitor 2020; ** significant bij $p < 0.01$.

5 Clustering vragen in thema's

De afzonderlijke vragen in de JOB-monitor en de LAKS-monitor zijn aan de hand van inhoudelijke overwegingen thematisch ingedeeld. Vraagstellingen die over min of meer dezelfde onderwerpen gaan, komen waar dat kan opeenvolgend aan bod en niet in verschillende blokken van de enquête. Of de binnen deze thema's gegroepeerde vragen samen tot een statistische schaal mogen worden omgevormd, is vastgesteld middels zowel factoranalyses als betrouwbaarheidsanalyses. Deze zijn puur uitgevoerd om de verwachte samenhang tussen de reeds ingedeelde variabelen te toetsen en niet zozeer om vragen te kunnen schrappen of minder onderzoeksresultaten te hoeven laten zien. De geconstrueerde clusterscores kunnen bij een eerste verkenning van de data een signaalfunctie hebben. Wanneer bepaalde uitkomsten op dit niveau opvallen, kan naar aanleiding daarvan naar de onderliggende vraagscores gekeken worden om uit te vinden door welke elementen dit veroorzaakt is. In tabel 9 van paragraaf 5.1 staan de resultaten van de clusteringsanalyses voor de JOB-monitor 2020 uitgewerkt en in tabel 10 van paragraaf 5.2 die van de LAKS-monitor 2020. Vragen die niet op een verantwoorde manier in een schaal opgenomen kunnen worden, zijn voor beide monitoren apart opgesomd in de tekst. De tabellen bevatten per schaalitem de communaliteit, factorlading en 'alpha if item deleted'. Met een waarde tussen de nul en de één verschaft een communaliteit informatie over de proportie van de variantie die door de factor wordt bepaald. Onder andere op advies van de deskundigen die eerder betrokken zijn geweest bij de uitvoering van de JOB- en de LAKS-monitor is hierbij 0,3 als minimale eis gesteld. Een factorlading heeft betrekking op de correlatie tussen de verschillende items en de beoogde schaal. Met waarden vanaf 0,4 kan hiermee een statistische fit gegarandeerd worden. De Cronbach's alpha is een maat die de betrouwbaarheid weergeeft en ligt daarvoor idealiter op of boven de 0,7.

5.1 JOB-monitor

De pilot onder mbo-studenten die plaatsvond na het initieel vaststellen van de herziene vragenlijst deed eveneens dienst als validatieonderzoek voor het samenstellen van clusters op basis van de nieuwe vragenset. Onder meer op de online projectportal van de JOB-monitor is het rapport waarin de resultaten hiervan worden beschreven in te zien. Aansluitend op de bevindingen binnen die steekproef is de clusterindeling van deze meting gemaakt. In tegenstelling tot die onderzoeksresultaten past de vraag naar de moeite om een werkplek te vinden ditmaal niet binnen de schaal Werkplek (bbl) | school. Conform de aanpak uit de pilot is de factoranalyse voor het thema Lesmateriaal en toetsen op een meer geforceerde manier uitgevoerd. Bij de opname in een schaal van een of meerdere vragen met een antwoordcategorie als 'niet van toepassing' is het toegestaan om hier geen valide score op te hebben, al worden clusterscores nooit berekend over minder dan twee onderliggende waarden.

Tabel 9: Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha JOB-monitor 2020 (toetsende PCA)

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
<i>Onderwijs en begeleiding</i>			
▪ Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?	0,66	0,81	0,81
▪ Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?	0,59	0,77	0,82
▪ Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding?	0,66	0,81	0,81
▪ Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?	0,59	0,77	0,82
▪ Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?	0,46	0,68	0,84
▪ Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt je school je bij deze keuze?	0,46	0,68	0,84

(Cronbach's alpha=0,85)

Tabel 9: (vervolg) Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha JOB-monitor 2020 (toetsende PCA)

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
<i>Informatie</i>			
▪ Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?	0,55	0,74	0,71
▪ Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?	0,62	0,79	0,69
▪ Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?	0,60	0,78	0,69
▪ Vragen de docenten wat je van de lessen vindt?	0,38	0,62	0,75
▪ Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van de schoolkosten?	0,42	0,65	0,74
(Cronbach's alpha=0,76)			
<i>Omgeving, sfeer en veiligheid</i>			
▪ Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?	0,61	0,78	0,63
▪ Ga je met plezier naar school?	0,57	0,76	0,65
▪ Voel je je veilig op school?	0,49	0,70	0,67
▪ Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?	0,44	0,66	0,67
▪ Wat vind je van de kantine op school?	0,30	0,55	0,72
(Cronbach's alpha=0,72)			
<i>Lesmateriaal en toetsen</i>			
▪ Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?	0,55	0,74	0,71
▪ Je hebt boeken en lesmaterialen moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?	0,44	0,66	0,75
▪ Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?	0,46	0,68	0,74
▪ Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?	0,58	0,76	0,71
▪ Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen?	0,60	0,77	0,71
(Cronbach's alpha=0,77)			
<i>Stage (bol) school</i>			
▪ Wat vind je van hoe school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?	0,73	0,85	0,69
▪ Wat vind je van hoe school je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?	0,76	0,87	0,65
▪ Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage-/bpv-plek?	0,62	0,79	0,79
(Cronbach's alpha=0,79)			
<i>Stage (bol) leerbedrijf (correlatie: 0,64)</i>			
▪ Wat vind je van hoe het leerbedrijf je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?			
▪ Wat vind je van wat je leert op je stage/bpv?			
<i>Werkplek (bbl) school (correlatie: 0,50)</i>			
▪ Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?			
▪ Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?			
<i>Werkplek (bbl) werkplek (correlatie: 0,68)</i>			
▪ Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?			
▪ Wat vind je van wat je leert op je werkplek?			

Bron: JOB-monitor 2020. PCA uitgevoerd op separate cluster voor de tekst op betrouwbaarheid. Voor een verantwoording van de factorstructuur verwijzen we naar het validatierapport ontwikkeling nieuwe vragenlijst (zie voetnoot 1; pagina 7)

Niet alle scores uit de JOB-monitor van 2020 konden binnen een schaal worden geplaatst. Het betreft de antwoorden op de volgende categorische en oordeelvragen:

- Wat vind je van de lessen Nederlands?
- Wat vind je van de lessen rekenen?
- Wat vind je van de lessen Engels?
- Heb je stage/bpv gelopen of doe je dat op dit moment?
- Was/Is het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden?
- Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?
- Heb je leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- Weten jouw docenten dat je een beperking hebt?
- Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?
- Is er een studentenraad op jouw school?
- Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?
- Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding?
- Welk rapportcijfer geef je jouw school?

5.2 LAKS-monitor

Naar aanleiding van de nagenoeg gelijk gebleven vragenlijst voor de LAKS-monitor in 2020 is er uiteindelijk niets veranderd aan de clusterindeling van dit onderzoek. De enige nieuwe tevredenheidsvraag is aan een select gezelschap scholieren voorgelegd en is evenmin toe te kennen aan een van de bestaande thema-scores. Enkele factor- en betrouwbaarheidsmaten zijn net wat lager dan vooraf als minimum is gesteld, al is daar na afronding geen sprake meer van en kan de indeling op inhoudelijke gronden worden verdedigd.

Tabel 10: Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2020 (toetsende PCA)

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
<i>Docenten</i>			
▪ Hoe tevreden ben je over hoe docenten met jou omgaan?	0,63	0,79	0,78
▪ Behandelen docenten jou met respect?	0,63	0,80	0,78
▪ Vind je dat jouw docenten goed uitleggen?	0,56	0,75	0,79
▪ Kan je met jouw vragen terecht bij jouw docenten?	0,59	0,77	0,79
▪ Hoe tevreden ben je over wat jouw docenten van hun vak weten?	0,55	0,74	0,79
▪ Hoe tevreden ben je over jouw mentor/tutor/coach?	0,31	0,56	0,84
(Cronbach's alpha=0,82)			
<i>Manieren en vormen van lesgeven</i>			
▪ Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid praktijk die je krijgt in de lessen?	0,47	0,68	0,77
▪ Hoe tevreden ben je over de afwisseling van verschillende activiteiten tijdens de les?	0,58	0,76	0,74
▪ Vind je dat de lessen aansluiten bij de gebeurtenissen uit het nieuws?	0,39	0,62	0,78
▪ Hoe tevreden ben je over het lesmateriaal?	0,55	0,74	0,75
▪ Hoe tevreden ben je over hoe vakken op elkaar aansluiten?	0,53	0,73	0,76
▪ Vind je dat de lessen zin hebben?	0,48	0,70	0,77
(Cronbach's alpha=0,79)			
<i>Motivatie en excellentie</i>			
▪ Word je door school uitgedaagd om je best te doen?	0,56	0,75	0,71
▪ Word je gemotiveerd door docenten?	0,62	0,79	0,69
▪ Weet je waarom je iets moet leren?	0,52	0,72	0,72
▪ Kan je meepraten over wat je moet leren?	0,49	0,70	0,73
▪ Hoe tevreden ben je over de mogelijkheid om naast de normale vakken ook extra vakken of activiteiten te doen om je te ontwikkelen?	0,39	0,63	0,75
(Cronbach's alpha=0,76)			

Tabel 10: (vervolg) Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2020

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
<i>Gepersonaliseerd leren</i>			
▪ Houden docenten rekening met je sterke en zwakke punten?	0,70	0,84	0,64
▪ Hoe tevreden ben je over hoe je wordt begeleid bij zelfstandig werken?	0,67	0,82	0,67
▪ Krijg je extra hulp als je problemen hebt met leren?	0,64	0,80	0,70
(Cronbach's alpha=0,75)			
<i>Ict-gebruik</i>			
▪ Hoe tevreden ben je over hoe docenten met ICT werken?	0,67	0,82	0,69
▪ Hoe werkt de ICT op jouw school?	0,72	0,85	0,64
▪ Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid ICT die gebruikt wordt tijdens de lessen?	0,64	0,80	0,71
(Cronbach's alpha=0,76)			
<i>Toetsen</i>			
▪ Weet je op tijd dat je een toets hebt?	0,53	0,73	0,72
▪ Weet je wat je moet leren voor een toets?	0,56	0,75	0,71
▪ Hoe tevreden ben je over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt?	0,46	0,68	0,74
▪ Vertellen docenten jou duidelijk hoe jouw resultaten zijn?	0,48	0,69	0,73
▪ Hoe tevreden ben je over hoe de leerstof terugkomt in de toets?	0,56	0,75	0,71
(Cronbach's alpha=0,77)			
<i>Onderwijsvoorzieningen</i>			
▪ Kun je op school gebruikmaken van internet als dat nodig is?	0,28	0,53	0,74
▪ Hoe tevreden ben je over de klaslokalen?	0,53	0,73	0,69
▪ Hoe tevreden ben je over de studieplekken op school?	0,51	0,72	0,69
▪ Hoe tevreden ben je over het aantal computers op school?	0,50	0,71	0,69
▪ Hoe tevreden ben je over praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst?	0,51	0,71	0,69
▪ Hoe tevreden ben je over de begeleiding richting een vervolgstudie?	0,33	0,57	0,73
(Cronbach's alpha=0,74)			
<i>Faciliteiten</i>			
▪ Hoe tevreden ben je over hoe schoon het is op school?	0,74	0,86	0,48
▪ Hoe tevreden ben je over de kantine?	0,48	0,69	0,73
▪ Hoe tevreden ben je over hoe schoon de toiletten zijn?	0,66	0,81	0,58
(Cronbach's alpha=0,69)			
<i>Leefbaarheid en sfeer</i>			
▪ Hoe tevreden ben je over de veiligheid op school?	0,59	0,77	0,80
▪ Hoe duidelijk vind je de regels op school?	0,49	0,70	0,82
▪ Hoe tevreden ben je over wat school doet tegen pesten?	0,58	0,76	0,80
▪ Hoe tevreden ben je over hulp die je van school krijgt bij persoonlijke problemen?	0,53	0,72	0,81
▪ Hoe tevreden ben je over de sfeer op school?	0,59	0,77	0,80
▪ Hoe tevreden ben je over de omgang met andere leerlingen van deze school?	0,53	0,73	0,81
(Cronbach's alpha=0,83)			
<i>Ervaren pestgedrag</i>			
▪ Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school?	0,71	0,84	0,76
▪ Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school?	0,69	0,83	0,77
▪ Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan?	0,61	0,78	0,79
▪ Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school?	0,62	0,79	0,79
(Cronbach's alpha=0,82)			

Tabel 10: (vervolg) Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2020

Cluster	Communaliteit	Factorlading	Alpha if item deleted
<i>Inspraak op school</i>			
▪ Telt de mening van leerlingen mee op jouw school?	0,63	0,79	0,79
▪ Hoe tevreden ben je over de leerlingenraad?	0,70	0,84	0,78
▪ Hoe tevreden ben je over de medezeggenschapsraad?	0,71	0,84	0,78
▪ Zorgt de school dat jij mogelijkheden hebt om mee te praten over wat er op school gebeurt?	0,45	0,67	0,83
▪ Hoe tevreden ben je over de manier waarop klachten worden behandeld op school?	0,54	0,73	0,81
(Cronbach's alpha=0,83)			
<i>Stage praktijkonderwijs (correlatie: 0,60)</i>			
▪ Helpt de school jou bij het zoeken naar een stage?			
▪ Vind je dat je echt iets leert op je stage?			
<i>Algemeen oordeel (correlatie: 0,52)</i>			
▪ Hoe tevreden ben je over jouw keuze voor deze school?			
▪ Ga je met plezier naar school?			

Bron: LAKS-Monitor 2020

Niet voor het eerst vallen we in herhaling door te vermelden dat een bepaalde werkwijze binnen de LAKS-monitor in het geheel niet afwijkt van de equivalent uit de JOB-monitor. Het verenigen van de verschillende items tot schaalscores (gemiddelden en percentages negatief/neutral/positief) vormt daar dus geen uitzondering op. In onderstaand lijstje staan de tevredenheidsvragen uit de LAKS-monitor 2020 die geen onderdeel zijn van een cluster:

- Hoeveel lessen vallen er uit?
- Hoe tevreden ben je over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen?
- Hoe tevreden ben je over jouw rooster?
- Hoe tevreden ben je over buitenschoolse activiteiten?
- Informeert de school jou over schoolzaken die voor leerlingen belangrijk zijn?
- Word je goed geïnformeerd over je rechten en plichten op school?
- Heb je last van je beperking in je opleiding?
- Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt?
- Houden docenten voldoende rekening met jouw beperking?
- Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor jouw beperking?
- Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw voor mensen met jouw beperking?
- Zou je mee willen praten over wat er op school gebeurt?
- Hoe tevreden ben je over de begeleiding bij jouw profielkeuze?
- Hoe tevreden ben je over jouw profielkeuze?
- Hoe tevreden ben je over je decaan?
- Houdt jouw school zich aan het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)?
- Hoe tevreden ben je over de informatie over eindexamens?
- Hoe tevreden ben je over de manier waarop klachten worden behandeld op school?
- Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school?

6 Rapportages met resultaten

6.1 Instellingsbestanden en -rapportages

Vanaf halverwege april kunnen instellingen die hebben deelgenomen aan de JOB-monitor (in eerste instantie onder embargo) beschikken over de eerste resultaten van hun studenten. Tegelijkertijd bestaat de mogelijkheid om de geanonimiseerde data van de eigen school op recordniveau (in SPSS en Excel) te gebruiken. Hiervoor is een overeenkomst ondertekend, waarmee onder andere het eigenhandig publiceren van de uitkomsten volgens AVG-richtlijnen is vastgelegd. Beide bestanden bevatten de weegfactor die ResearchNed ook gebruikt. In het Excelbestand is een uitleg over de toepassing hiervan opgenomen, evenals een codeboek.

De standaardrapportages bestaan uit aparte overzichten van alle clusterscores en alle vraagscores. Deze worden telkens op een aparte pagina uitgesplitst naar een van de (maximaal) drie door de instelling zelf aangeleverde – of vanuit BRON (aan)gevulde – kenmerken, zoals bijvoorbeeld Locatie, Afdeling of Team. Binnen deze grafiekenrapporten kan elke afzonderlijke score steeds optisch vergeleken worden met het schoolgemiddelde. Enkele weken voorafgaand aan de presentatie van het landelijke rapport worden de uitkomsten op dat niveau eveneens in grafiekvorm, en opnieuw onder strikte geheimhoudingsvoorwaarden, aan de mbo-instellingen beschikbaar gesteld. Per subcategorie – landelijk totaal, instelling totaal of uitsplitsingswaarde binnen een instellingslabel – geldt dat er alleen percentages en gemiddelden te zien zijn, wanneer deze door minstens vijf studenten worden vertegenwoordigd.

Middelbare scholen krijgen half mei, ruimschoots voordat de landelijke cijfers gepubliceerd zijn, staafdiagrammen met de uitkomsten van de LAKS-monitor voor hun eigen leerlingen gepresenteerd. Deze zijn gedifferentieerd naar niveau, leerjaar, geslacht en klas (niet mogelijk voor Kwaliteitscholen) en kunnen ook steeds afgezet worden tegen het totaal van de school. In een later stadium volgen ter vergelijking nog de figuren met de landelijke resultaten. Wederom zijn in dergelijke rapportages enkel scores te zien van groepen die bestaan uit vijf of meer leerlingen. Daarnaast is het voor deze scholen zonder meer toegestaan om de leerlingdata van de eigen vestiging(en) te gebruiken. Hiervoor is hetzelfde principe als bij de JOB-monitor gehanteerd: het betreft een van de weegfactor voorzien SPSS- en Excelbestand, waarbij de tweede variant is aangevuld met een codeboek en een weegfactoruitleg.

6.2 Online rapportage

Het is van belang om de mbo-studenten waarvan JOB de belangen behartigt en de vo-leerlingen die het LAKS vertegenwoordigt op een eenvoudige manier online toegang te verschaffen tot de onderzoeksuitslagen en deze tevens in een voor hen begrijpelijke vorm aan te bieden. Voor de resultaten van de JOB-monitor 2020 is One Shoe hiervoor verantwoordelijk en bij de LAKS-monitor gebeurt dit door de Staat van Creatie in samenwerking met Netsupport.

Beide tools tonen op elke pagina vooraf door ResearchNed geaggregeerde vraag- of clusterscores, welke vergeleken kunnen worden met het landelijk totaal, eerdere metingen - indien aanwezig - of andere scholen. Vergeleken met de online dataontsluiting van de afgelopen metingen, kent de JOB-monitor nu alleen nog domein als extra specificatieniveau. Voor de LAKS-monitor zijn uitsplitsingen naar onderwijsniveau en leerjaar te kiezen. Bij deze twee informatiebronnen is de minimale respons voor het opnemen van resultaten vastgesteld op vijftien, mede omdat hier sprake is van een meer openbare manier van publiceren.

6.3 Landelijk rapport

Om een breder publiek te kunnen bedienen, wordt voor elk van de twee monitoren apart een rapport gedrukt (uiteindelijk ook digitaal beschikbaar gesteld), waarin de landelijke resultaten worden besproken en – mits mogelijk – vergeleken met eerdere edities. Daarnaast gaan JOB en het LAKS in op bevindingen uit het onderzoek die van belang zijn voor het beleid dat zij voeren. Er wordt eveneens uitgezocht in hoeverre bepaalde achtergrondkenmerken samenhang vertonen met de verschillende tevredenheidsoordelen. De statistische uitleg hiervan is niet interessant voor het overgrote deel van de doelgroep, dus die komt niet uitgebreid aan bod in dit type rapportage.

6.4 Gebruik data door derden

In 2017 is tijdens een bijeenkomst van de begeleidingscommissie naar voren gekomen dat de middels de JOB-monitor verkregen gegevens voortaan aangevraagd moeten kunnen worden via het online data-archief van DANS³. Afhankelijk van de toepassingen waarvoor iemand een dergelijk verzoek indient, kan JOB besluiten of deze al dan niet aansluiten bij hun doeleinden die betrekking hebben op het meten en verbeteren van oordelen over het mbo. De beslissing hierover is derhalve in handen van JOB.

De resultaten van de LAKS-monitor zijn evengoed beschikbaar voor gebruik in het kader van wetenschappelijke doeleinden. De voorwaarden voor het gebruik zijn praktisch gelijk aan die van de JOB-monitor: het meten en verbeteren van tevredenheid onder scholieren. De data zijn opvraagbaar via het LAKS.

Indien men de gegevens uit de JOB-monitor of de LAKS-monitor verwerkt in rapporten, dienen hiervan ook kopieën aan JOB/LAKS overhandigd te worden.

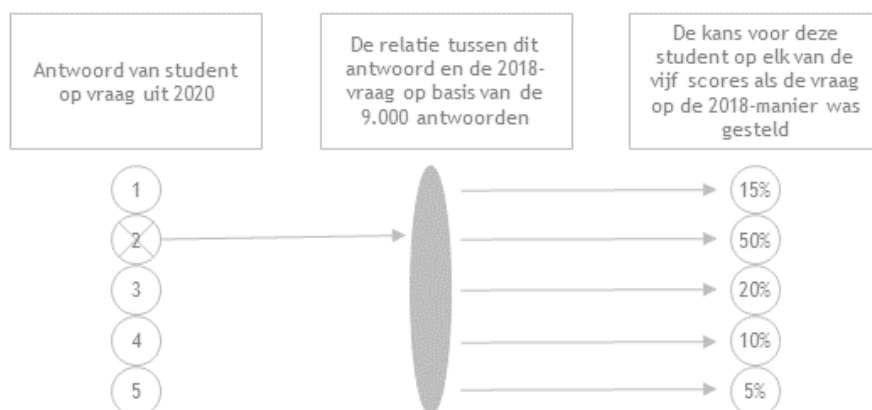
3 DANS is een instituut van KNAW en NWO en staat voor Data Archiving and Networked Services, zie <https://dans.knaw.nl/nl>

7 Herberekening trends

7.1 Aanleiding

In 2020 is de nieuwe vragenlijst van de JOB-monitor in gebruik genomen. De vragen die zijn opgenomen in deze nieuwe vragenlijst verschillen qua formulering en antwoordschalen soms van de vragen zoals die in de voorgaande vragenlijst zijn gesteld. Doordat de vragenlijsten gebruikt in 2020 en de jaren ervoor niet meer volledig identiek zijn, kunnen deze niet meer zo eenvoudig met elkaar vergeleken worden en/of eventuele gewenste trendontwikkelingen zuiver worden berekend. Het is uiteraard wel van belang te achterhalen of eventuele trendverschillen zijn veroorzaakt door a) de nieuwe manier van vragen, b) doordat het oordeel van studenten is veranderd, of c) een combinatie van deze. Om toch tot een valide en betrouwbare trendberekening te kunnen komen, willen we daarnaast ook weten hoe respondenten van de laatste jaargang zouden hebben geantwoord als ze toch dezelfde vraagstijl zouden hebben gehad zoals in 2018 en daarvoor.

Om dit mogelijk te maken heeft elke respondent van de nieuwe vragenlijst (N ≈ 250.000) steeds aselect ook één vraag op de oude manier ingevuld met de oudere antwoordschalen. Dus voor elke afzonderlijke vraag in de nieuwe JOB-monitor (33 vragen in totaal) hebben steeds aselect ongeveer 9.000 studenten daarnaast ook de bijbehorende oude vraag gehad. En 9.000 andere aselect gekozen studenten kregen weer een andere vraag op zowel de oude als de nieuwe manier voorgelegd. De data van de corresponderende vragen in zowel oude 2018-vraagstijl als nieuwe-2020 vraagstijl van deze 9000 respondenten maken het vervolgens mogelijk een model af te leiden (lees: te trainen) die per vraag zo goed mogelijk de verhouding tussen oud en nieuw beschrijft. Dit model kan dan vervolgens op de overige data worden gebruikt (d.w.z. de 241.000 respondenten die alleen de nieuwe vraag hebben gekregen), om zo tot een goede schatting te komen voor het antwoord op de corresponderende vraag in oude vraagstijl.⁴ Met deze schatting kan vervolgens nauwkeurige trendberekeningen worden doorgevoerd over de afgelopen jaren omdat we nu beschikking hebben over data die is gecorrigeerd voor het feit dat een nieuwe vragenlijst is gebruikt. Kortom: op basis van de score op de nieuwe 2020 vraagstijl en op de relatie tussen de 2020-vraag en de 2018-vraag zoals vastgelegd in een statistisch model, wordt *geschat* hoe groot de kans is op een score 1, 2, 3, 4 of 5 als de vraag op de oude 2018-manier zou zijn gesteld (zie figuur 1).

Figuur 1: In dit voorbeeld is score '2' ingevuld op een denkbeeldige vraag uit de nieuwe vragenlijst van 2020. Op basis van het model (weergegeven als de grijze ovaal en gebaseerd op de '9.000'-relaties en een aantal achtergrondkenmerken) kan vervolgens geschat worden dat deze student 50% kans heeft om precies hetzelfde antwoord te geven, 20% kans heeft op een antwoord één punt hoger, 15% kans op één punt lager, 10% kans op twee punten hoger en 5% kans op drie punten hoger.

⁴ Hierbij wordt er redelijkerwijs van uitgegaan dat de 241.000 leerlingen niet verschillen van de 9.000 leerlingen die gebruikt zijn om het model te maken, maar dat beide groepen uit dezelfde populatie afkomstig zijn.

7.2 Methode

De vragen in ‘oude vraagstijl’ zijn telkens aselekt toegewezen aan samples van ongeveer 9000 studenten. Omdat de missende antwoorden voor degene die de vraag in oude stijl *niet* hebben gekregen dus ook aselekt zijn, is het geoorloofd deze in te vullen op basis van ‘complete case analysis’ (van Buuren, 2012).⁵ Complete case analysis is een term die, binnen de methodiek van het optimaal omgaan met missende waarden, wordt gebruikt wanneer er bij een statistische analyse alleen gebruik wordt gemaakt van data van respondenten waarbij geen ontbrekende gegevens voor de relevante variabelen zijn. De complete case analysis bestaat hier uit een multinomiaal logistisch regressiemodel waarin de 9000 beschikbare antwoorden (complete cases) worden geschat op basis van de antwoorden op de corresponderende vraag uit de nieuwe vragenlijst. Multinomiale logistische regressie (MLR) is een classificatie methode die wordt gebruikt om de waarschijnlijkheden van de verschillende mogelijke uitkomsten van een afhankelijke variabele te voorspellen op basis van één onafhankelijke variabele of een lineaire combinatie van meerdere onafhankelijke variabelen. Anders geformuleerd: MLR voorspelt in welke antwoordcategorie personen vallen op basis van andere informatie. De *afhankelijke- of uitkomstvariabele* is dus een nominale variabele met 3 categorieën/ groepen of meer, maar kan ook een ordinale variabele zijn die is teruggebracht tot nominaal niveau (er wordt dan geen rekening meer gehouden met de geordendheid van de categorieën).⁶ De *onafhankelijke variabelen* kunnen zowel dichotoom (binair) of continu (interval of verhouding in schaal) zijn. Net als binaire logistische regressie maakt MLR gebruik van maximum likelihood (ML) om de waarschijnlijkheid van een bepaalde antwoordcategorie te schatten en te evalueren (Tabachnick & Fidell, 2001). ML selecteert de coëfficiënten die het meest overeenkomen met de geobserveerde gegevens. Multinomiale logistische regressie wordt vaak net als logistische regressie als een aantrekkelijk alternatief gezien voor lineaire discriminant analyse omdat het minder stringente veronderstellingen heeft (zoals normaliteit en homoscedasticiteit). De niet-lineaire relaties worden door een logaritmische transformatie (de logit) alsnog lineair gemaakt.

Multinomiale logistische regressie gebruikt een lineaire combinatie van predictors en parameters om de waarschijnlijkheid van elke afzonderlijke waarde van de afhankelijke variabele te kunnen schatten. Hiertoe worden de waarden van de parameters vooraf geschat op basis van *training data* (d.w.z. op basis van data afkomstig van respondenten waarvan de gegevens voor zowel de 2018- als de 2020 vraagstijl bekend zijn). Het model kan vervolgens worden toegepast op de *testdata* (d.w.z. op basis van data afkomstig van respondenten waarvan enkel de gegevens voor de 2020-vraagstijl bekend zijn).

Op basis van de deviance en de BIC bleek dat het multinomiale model duidelijk te prefereren is boven een ordinaal logistisch regressiemodel. Het gekozen model bestaat uit vier logistische regressievergelijkingen:

$$\log \frac{\Pr(y = k|x)}{\Pr(y = K|x)} = \beta_0^{(k)} + \beta_1^{(k)} x_1 + \dots + \beta_p^{(k)} x_p$$

voor $k = 1, \dots, K - 1$, waarin y staat voor de score op de trendvraag en x voor de score op de corresponderende nieuwe vraag. K staat voor het aantal antwoordcategorieën, in dit geval vijf.

-
- 5 Naast de complete cases analyse (i.e., steeds gebruikmakende van de samples van 9000 leerlingen die beide vragen hebben beantwoord) is als alternatief ook de multiple imputation analyse overwogen om als methode toe te passen om voorspellingen te maken voor de antwoorden op de vraag in oude vraagstijl (van Buuren, 2012). Omdat echter a) er relatief weinig onafhankelijke variabelen worden meegenomen in de regressie modellen, b) de 9000 leerlingen die beiden vragen in oude en nieuwe vraagstijl hebben beantwoord random zijn getrokken uit de steekproef, en c) V2020 hier behoort tot de predictors in het model en niet de functie heeft als auxiliary variable, d.w.z. een hulpvariabele die geen deel uitmaakt van het model zelf maar wel (aanzienlijk) correleert met één of meerdere variabelen die wel deel uitmaken van het model (van Buuren, 2012), is hier gekozen voor de relatief eenvoudigere complete cases analysis in plaats van de meer complexe methode van multiple imputation.
- 6 Wanneer er slechts twee categorieën zijn binnen de afhankelijke variabele heeft men weer het gewone en wellicht meer bekende logistische regressiemodel.

Per trendvraag is een passend model samengesteld waarin naast de nieuwe vraag ook nog enkele andere predictoren zijn toegevoegd. Gebruikte predictoren verschillen per vraag/model, met o.a. geslacht, leerweg, niveau, het algemene rapportcijfer, het oordeel over begeleiding, en verschillende interacties tussen de gebruikte termen. Het model zoals geschat op basis van de complete cases levert een aantal parameters op die als vertaling dienen om de missende antwoorden in te vullen. De antwoorden op de vragen uit 2020 worden hierbij als input gebruikt, samen met de rest van de gebruikte predictoren. De uitkomst van deze vertaling levert vijf kansen op, voor elke mogelijke antwoordcategorie van de trendvraag. Deze vijf kansen drukken uit hoe waarschijnlijk het is dat een student in elke categorie zou hebben gescoord op basis van zijn antwoorden op de nieuwe vraag. De vijf kansen tellen voor iedere student op tot 1. De vijf kansen kunnen op ieder bovenliggend aggregatieniveau worden gesommeerd om tot geschatte aantallen te komen voor de betreffende vraag.

7.3 Procedure

Vooraf aan de modelering is voor elk van de 33 nieuw geformuleerde vragen eerst vastgesteld hoe sterk de 9.000 antwoorden samenhangen met de antwoorden van dezelfde studenten op de corresponderende vragen in oude vraagstijl. Negen van deze vragen hadden een correlatie lager dan 0.6. Hiervoor konden geen betrouwbare berekening gemaakt worden. In totaal zijn daarom 24 verschillende multinomiale logistische regressies uitgevoerd, namelijk één keer per overgebleven vraag. Bij de multinomiale logistische regressies werd steeds antwoordcategorie '1' [helemaal niet/totaal niet mee eens] als referentiecategorie genomen. Onderstaand overzicht toont steeds de corresponderende vragen die op deze manier zijn herberekend.

Formulering 2018	Formulering 2020	Pearson's R
▪ Hoe tevreden ben je over de lessen Engels?	▪ Wat vind je van de lessen Engels?	0,801
▪ Ben je tevreden over de kantine op je school?	▪ Wat vind je van de kantine op school?	0,789
▪ Hoe tevreden ben je over de lessen rekenen?	▪ Wat vind je van de lessen rekenen?	0,789
▪ Hoe tevreden ben je over de lessen Nederlands?	▪ Wat vind je van de lessen Nederlands?	0,760
▪ Leer je op je stage-/bvp-plaats voldoende?	▪ Wat vind je van wat je leert op je stage/bpv?	0,754
▪ Worden de boeken en lesmaterialen die je moet kopen, gebruikt?	▪ Je hebt boeken en lesmaterialen moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen?	0,754
▪ Ga je met plezier naar jouw opleiding?	▪ Ga je met plezier naar school?	0,737
▪ Ben je tevreden over de begeleiding door de school tijdens je stage/bpv?	▪ Wat vind je van hoe school je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?	0,717
▪ Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor jouw beperking?	▪ Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking?	0,705
▪ Ben je door je school goed voorbereid op je stage/bpv?	▪ Wat vind je van hoe school jou heeft voorbereid op je stage/bpv?	0,705
▪ Voel je je veilig op school?	▪ Voel je je veilig op school?	0,696
▪ Ben je tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf tijdens je stage/bpv?	▪ Wat vind je van hoe het leerbedrijf je begeleidt/heeft begeleid tijdens je stage/bpv?	0,689
▪ Hoe vind je de sfeer binnen jouw opleiding?	▪ Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding?	0,688
▪ Kun je op school ergens rustig studeren?	▪ Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren?	0,688
▪ Ben je tevreden over de wijze waarop op school wordt omgegaan met klachten van studenten?	▪ Wat vind je van hoe school omgaat met klachten?	0,676

Formulering 2018	Formulering 2020	Pearson's R
▪ Had je moeite om voor je opleiding een werkplek te vinden?	▪ Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding?	0,673
▪ Zou je zelf willen meepraten over het verbeteren van jouw school en/of opleiding?	▪ Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan?	0,647
▪ Sluiten de toetsen aan op wat je hebt geleerd?	▪ Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd?	0,627
▪ Vind je jouw docenten goed?	▪ Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven?	0,619
▪ Vindt de school jouw mening belangrijk?	▪ Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening?	0,617
▪ Ben je tevreden over het aanbod van keuzedelen in je opleiding?	▪ Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen?	0,612
▪ Kun je jouw werkervaringen voldoende op school bespreken?	▪ Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school?	0,606
▪ Ben je goed geïnformeerd over je rechten en plichten?	▪ Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten?	0,601
▪ Ben je tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf op je werkplek?	▪ Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt?	0,596
▪ Leer je op je werkplek voldoende?	▪ Wat vind je van wat je leert op je werkplek?	0,592
▪ Vind je de lessen die je krijgt nuttig?	▪ Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst?	0,589
▪ Hoe vind je de begeleiding bij je opleiding?	▪ Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren?	0,570
▪ Vind je het lesmateriaal goed?	▪ Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken?	0,545
▪ Sluit wat je op school leert voldoende aan bij wat je moet kunnen op je werkplek?	▪ Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek?	0,534
▪ Sluit wat je op school leert voldoende aan bij wat je moet kunnen op je stage/bpv?	▪ Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage-/bpv-plek?	0,532
▪ Ben je tevreden over de begeleiding bij beroepskeuze of keuze voor vervolgopleiding?	▪ Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt je school je bij deze keuze?	0,470
▪ Heb je een goed beeld van je eigen voortgang bij je opleiding?	▪ Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie?	0,444
▪ Je hebt informatie gekregen over je opleiding voordat je aan je opleiding begon. Klopt deze informatie met wat je nu over je opleiding weet?	▪ Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van de schoolkosten?	0,285

7.4 Draaitabellen

Het resultaat van bovenbeschreven procedure komt onder andere tot uitdrukking in de vorm van draaitabellen waarin de geschatte waarden voor 2020 in de oude 2018 vraagstijl naast de bestaande nieuwe 2020-vraagstijl staan. Hierbij wordt voor elke afzonderlijke onderwijsinstelling en voor beide vraagstijlen weergegeven hoeveel studenten een bepaalde antwoordcategorie (1 tot en met 5) hebben aangekruist. Deze aantallen maken het indien gewenst mogelijk om percentages, gemiddelden, etc. af te leiden. De geschatte aantallen in de oude 2018 vraagstijl kunnen tot slot worden gebruikt in trendberekeningen door deze te koppelen aan data van voorgaande jaren.

8 Vragen aan deskundigenpanel

Aan het eind van deze beschouwing resteren nog enkele gerichte vragen aan de experts uit het deskundigenpanel en deze luiden als volgt:

- (1) Heeft u op- dan wel aanmerkingen in relatie tot de gehanteerde methoden voor het bewerken van de data die bij de uitvoering van de JOB-monitor en de LAKS-monitor zijn verkregen?
- (2) Verwacht u dat zowel de gewijzigde manier van formuleren als de aangepaste lay-out van de online enquête mbo-studenten tijdens het invullen van de JOB-monitor beïnvloed kan hebben bij het kiezen van een antwoord?
- (3) Vindt u het acceptabel om op een later moment een oordeel te geven over de dan beschreven procedure waarmee de overbrugging van de trendbreuk in de JOB-monitor in kaart is gebracht?

Deskundigenpanel gaat akkoord met de gehanteerde methode, vindt dat er zorgvuldig en transparant is gewerkt en formuleert een aantal aandachtspunten voor de volgende meting:

- het 'mobile first' maken van de LAKS-monitor bij de volgende meting;
- het plaatsen van de data van de LAKS-monitor op DANS;
- gezien de vele incompletes voor praktijkonderwijs vragenlijst voor deze groep wellicht vereenvoudigen/verkorten;
- een eventuele herziening van de 'cut-off' criteria in verband met verschillende lengten van de vragenlijsten;
- het weergeven van meer statistieken over de invultijd;
- informatie over respons en verdeling van de gebruikte 'devices' en analyse van lay-out effecten op resultaten;
- overwegen van alternatieve betrouwbaarheidsmaten (anders dan de Cronbach's Alpha, bijv. 'composite/construct reliability');
- bij (ingrijpende) vragenlijstveranderingen het deskundigenpanel ook raadplegen voorafgaand aan het veldwerk en niet pas nadien.

Bijlage I: Vragenlijst JOB-monitor 2020

Thema: Lessen

- 1 Wat vind je van de lessen Nederlands? [heel slecht - heel goed + ik krijg geen lessen Nederlands]
- 2 Wat vind je van de lessen rekenen? [heel slecht - heel goed + ik krijg geen lessen rekenen]
- 3 Wat vind je van de lessen Engels? [heel slecht - heel goed + ik krijg geen lessen Engels]

Thema: Onderwijs en begeleiding

- 4 Wat vind je van de manier waarop school je helpt om goed te presteren? [heel slecht - heel goed]
- 5 Wat vind je van hoe jouw docenten lesgeven? [heel slecht - heel goed]
- 6 Wat vind je van de begeleiding tijdens je opleiding? [heel slecht - heel goed]
- 7 Wat vind je van hoe je school luistert naar jouw mening? [heel slecht - heel goed + niet van toepassing/weet ik niet]
- 8 Wat vind je van het nut van de lessen voor jouw toekomst? [heel slecht - heel goed]
- 9 Na de opleiding moet je kiezen: verder leren of gaan werken. Hoe helpt je school je bij deze keuze? [heel slecht - heel goed]

Thema: Informatie

- 10 Wat vind je van hoe school je op de hoogte houdt over hoe het met je gaat in je studie? [heel slecht - heel goed]
- 11 Wat vind je van de informatie die school je geeft over je rechten en plichten? [heel slecht - heel goed + ik heb hier geen informatie over gekregen]
- 12 Wat vind je van hoe school omgaat met klachten? [heel slecht - heel goed + hier heb ik geen ervaring mee]
- 13 Vragen de docenten wat je van de lessen vindt? [nee, bij geen enkel vak - ja, bij alle vakken]
- 14 Wat vind je van de informatie die je kreeg over de hoogte van de schoolkosten? [heel slecht - heel goed]

Thema: Omgeving, sfeer en veiligheid

- 15 Wat vind je van de sfeer binnen jouw opleiding? [heel slecht - heel goed]
- 16 Ga je met plezier naar school? [helemaal niet - ja, zeker]
- 17 Voel je je veilig op school? [helemaal niet - ja, zeker]
- 18 Wat vind je van de werkplekken op school waar je rustig kunt studeren? [heel slecht - heel goed + er zijn geen werkplekken]
- 19 Wat vind je van de kantine op school? [heel slecht - heel goed + bij ons is er geen kantine]

Thema: Lesmateriaal en toetsen

- 20 Wat vind je van het lesmateriaal en de boeken? [heel slecht - heel goed]
- 21 Je hebt boeken en lesmaterialen moeten kopen voor school. Gebruik je deze boeken en lesmaterialen? [nee, helemaal niet - ja, voor alle vakken + ik heb geen boeken of lesmateriaal moeten kopen]
- 22 Wat vind je van hoe goed toetsen aansluiten bij wat je hebt geleerd? [heel slecht - heel goed]
- 23 Wat vind je van de keuzedelen waaruit je kunt kiezen? [heel slecht - heel goed + ik kan geen keuzedelen kiezen]
- 24 Wat vind je van de inhoud van de keuzedelen? [heel slecht - heel goed; alleen als vraag 23 ≠ ik kan geen keuzedelen kiezen]

Thema: Stage (bol) [alleen bol]

- 25 Heb je stage/bpv gelopen of doe je dat op dit moment?
- Ja, ik loop op dit moment stage/bpv
 - Ja, ik heb stage/bpv gelopen maar doe dat nu niet
 - Nee
- 26 Was {Is} het moeilijk voor je om een stage-/bpv-plaats te vinden?
- Nee
 - Ja
 - Niet van toepassing
- 27 Wat vind je van hoe school jou heeft voorbereid op je stage/bpv? [heel slecht - heel goed; alleen als vraag 25≠ □]
- 28 Wat vind je van hoe school je heeft begeleid {begeleidt} tijdens je stage/bpv? [heel slecht - heel goed; alleen als vraag 25≠ □]
- 29 Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je stage-/bpv-plek? [heel slecht - heel goed; alleen als vraag 25≠ □]
- 30 Wat vind je van hoe het leerbedrijf je heeft begeleid {begeleidt} tijdens je stage/bpv? [heel slecht - heel goed; alleen als vraag 25≠ □]
- 31 Wat vind je van wat je leert op je stage/werkplek? [heel slecht - heel goed; alleen als vraag 25≠ □]

Thema: Stage (bbl) [alleen bbl]

- 32 Wat vind je van de mogelijkheid om jouw werkervaring te bespreken op school? [heel slecht - heel goed]
- 33 Wat vind je van hoe opdrachten van school aansluiten bij het werk dat je doet op je werkplek? [heel slecht - heel goed]
- 34 Hoe moeilijk was het voor jou om een werkplek te vinden voor je opleiding? [heel moeilijk - heel makkelijk]
- 35 Wat vind je van de manier waarop het leerbedrijf je begeleidt? [heel slecht - heel goed]
- 36 Wat vind je van wat je leert op je werkplek? [heel slecht - heel goed]

Thema: Studeren met een beperking

- 37 Heb je een van de volgende leerproblemen, beperkingen of blijvende ziektes?
- Gedragsproblemen (bijv. ADHD, ADD of concentratieproblemen).
 - Autisme.
 - Dyslexie of dyscalculie.
 - Een blijvende ziekte of aandoening (bijv. migraine, eczeem, epilepsie of diabetes).
 - Een psychische aandoening (bijv. depressie, angststoornis of een eetstoornis).
 - Een beperking in beweging (bijv. niet goed kunnen lopen).
 - Een functionele beperking (dit is een beperking die voor jou het dagelijks leven moeilijker maakt, bijv. stotteren, blind zijn, doof zijn).
 - Een andere beperking of ziekte.
- Nee [naar vraag 40]
 - Ja
 - Dit wil ik niet zeggen [naar vraag 40]
- 38 Weten jouw docenten dat je een beperking hebt? [alleen als vraag 37= □]
- Ja, mijn docenten weten dat ik een beperking heb
 - Nee, mijn docenten weten niet dat ik een beperking heb
 - Ik weet niet of mijn docenten weten dat ik een beperking heb
- 39 Wat vind je van de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor jouw beperking? [heel slecht - heel goed + niet van toepassing/weet ik niet; alleen als vraag 37= □]

Thema: Medezeggenschap

- 40 Is er een studentenraad op jouw school?
- Ja
 - Nee
 - Weet ik niet
- 41 Zou je zelf willen meepraten over hoe het op jouw school beter kan? [zeker niet - heel graag]

Thema: Algemene tevredenheid

- 42 Welk rapportcijfer geef je jouw opleiding? [rapportcijfer: 1 - 10]
- 43 Welk rapportcijfer geef je jouw school? [rapportcijfer: 1 - 10]

Bijlage II: Vragenlijst LAKS-monitor 2020

Voorafgaand aan de vragen over jouw school en onderwijs volgen eerst ongeveer 7 algemene vragen.

Algemeen

- 1 Ben je man of vrouw?
 - Man
 - Vrouw
 - Anders / zeg ik liever niet
- 2 Wat is je geboortjaar?
jaar _ _ _ _
- 3 In welk leerjaar zit je?
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
- 4 Welk type school volg je?
 - Brugklas
 - Praktijkonderwijs
 - Vmbo
 - Havo
 - Vwo
- 5 Welke leerweg volg je? [Alleen voor vmbo leerjaar 1 en 2; twee antwoorden mogelijk]
 - Basisberoepsgerichte leerweg (BL)
 - Kaderberoepsgerichte leerweg (KL)
 - Gemengde leerweg (GL)
 - Theoretische leerweg (vmbo-t, TL)
- 6 In welke leerweg doe je eindexamen? [Alleen voor vmbo leerjaar 3 en hoger]
 - Basisberoepsgerichte leerweg (BL)
 - Kaderberoepsgerichte leerweg (KL)
 - Gemengde leerweg (GL)
 - Theoretische leerweg (vmbo-t, TL)
 - Gemengde/theoretische leerweg ((GL/TL)
- 7 Heb je ook leerwegondersteuning? [Alleen voor vmbo]
 - Ja
 - Nee
 - Weet ik niet
- 8 Welk profiel heb je gekozen? Je kan meerdere profielen aankruisen. [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger]
 - Cultuur & Maatschappij
 - Economie & Maatschappij
 - Natuur & Gezondheid
 - Natuur & Techniek
 - Nog geen profiel gekozen
- 9 Welk profiel heb je gekozen? Je kan meerdere profielen aankruisen. [Alleen voor vmbo leerjaar 3 of hoger]
 - Bouwen, Wonen en Interieur
 - Dienstverlening en Producten
 - Economie en Ondernemen
 - Groen
 - Horeca, Bakkerij en Recreatie
 - Maritiem en Techniek
 - Media, Vormgeving en ICT
 - Mobiliteit en Transport
 - Produceren, Installatie en Energie
 - Zorg en Welzijn

Instructie

Je staat nu aan het begin van de vragen over je onderwijs. Er zijn 13 thema's, zoals: lessen, toetsen en docenten. Je kunt jouw tevredenheid aangeven door een van de vijf hokjes aan te kruisen. Als een vraag niet van toepassing is of je het antwoord niet weet, kun je bij sommige vragen n.v.t. aankruisen. N.v.t. betekent: niet van toepassing.

De organisatie op school

- 10 Hoeveel lessen vallen er uit? [grid 5: heel veel - heel weinig]
- 11 Hoe tevreden ben je over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 12 Hoe tevreden ben je over jouw rooster? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 13 Hoe tevreden ben je over buitenschoolse activiteiten [i]? [heel ontevreden - heel tevreden + n.v.t.] [Vraag VenstersVO] [i] We bedoelen hiermee met school naar het museum, schoolreisje, etc.
- 14 Informeert de school jou over schoolzaken die voor leerlingen belangrijk zijn? [helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]

Docenten

Dit is niet makkelijk in te vullen, want het verschilt natuurlijk per vak en docent, maar probeer toch een gemiddelde voor docenten op jouw school in te vullen!

- 15 Hoe tevreden ben je over hoe docenten met jou omgaan? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 16 Behandelen docenten jou met respect? [helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
- 17 Vind je dat jouw docenten goed uitleggen? [helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
- 18 Kan je met jouw vragen terecht bij jouw docenten? [helemaal niet - ja, zeker]
- 19 Hoe tevreden ben je over wat jouw docenten van hun vak weten? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 20 Hoe tevreden ben je over hoe docenten met ICT [i] werken? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.
- 21 Hoe tevreden ben je over jouw mentor/tutor/coach? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]

Manieren en vormen van lesgeven

- 22 Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid praktijk [i] die je krijgt in de lessen? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] Het leren door te 'doen' in de les, zoals excursies of scheikunde-proefjes in plaats van luisteren of opgaven maken.
- 23 Hoe tevreden ben je over de afwisseling van verschillende activiteiten [i] tijdens de les? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO] [i] Denk hierbij aan: luisteren naar uitleg, zelfstandig werken, samenwerken, gebruik van ict, presenteren, enzovoorts.
- 24 Vind je dat de lessen aansluiten bij de gebeurtenissen uit het nieuws [i]? [veel te weinig - ruim voldoende] [Vraag VenstersVO] [i] We bedoelen hiermee of belangrijke dingen uit het nieuws of uit de krant ook in de les worden besproken.
- 25 Hoe tevreden ben je over het lesmateriaal [i]? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] Met lesmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld leerboeken, werkboeken, projectboeken, tabellenboeken, examenbundels.
- 26 Hoe tevreden ben je over hoe vakken op elkaar aansluiten [i]? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] We bedoelen hiermee of je wat je bij het ene vak leert ook weer kunt gebruiken bij een ander vak. We bedoelen hiermee niet de tijd die er is tussen lessen.
- 27 Vind je dat de lessen zin hebben [i]? [helemaal niet - ja, zeker] [i] Hiermee bedoelen we of je in de lessen ook iets leert.

Motivatie en excellentie

- 28 Word je door school uitgedaagd [i] om je best te doen? [veel te weinig - ruim voldoende] [Vraag VenstersVO] [i] Hiermee bedoelen we of je leraren je aanmoedigen om harder te leren, betere cijfers te halen, etc.
- 29 Word je gemotiveerd door docenten? [veel te weinig - ruim voldoende] [Vraag VenstersVO]

- 30 Weet je waarom je iets moet leren? [nooit - altijd]
- 31 Kan je meepraten over wat je moet leren? [nooit - altijd]
- 32 Hoe tevreden ben je over de mogelijkheid om naast de normale vakken ook extra vakken of activiteiten [i] te doen om je te ontwikkelen? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] Hiermee bedoelen we niet-verplichte vakken en activiteiten als debatclubs, masterclasses, musical, schoolband, plusklassen, etc. die je zelf kan kiezen omdat je ze interessant vindt. Deze vakken en activiteiten kunnen tijdens maar ook na schooltijd gegeven worden.

Gepersonaliseerd leren

- 33 Houden docenten rekening met je sterke en zwakke punten [i]? [helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO] [i] Denk hierbij aan: extra hulp van docenten als je ergens moeite mee hebt of extra opdrachten als iets je makkelijk afgaat.
- 34 Hoe tevreden ben je over hoe je wordt begeleid bij zelfstandig werken? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 35 Krijg je extra hulp als je problemen hebt met leren? [helemaal niet - ja, zeker + niet van toepassing] [Vraag VenstersVO]

Ict-gebruik

In dit onderdeel van de vragenlijst kijken we naar het ICT-gebruik op jouw school. Je moet hierbij denken aan bijvoorbeeld het werken met computers, digitale leeromgevingen of smartboards.

- 36 Hoe werkt de ICT [i] op jouw school? [heel slecht - heel goed] [Vraag VenstersVO] [i] Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, gebruik devices en internet, digitale leeromgevingen of smartboards.
- 37 Hoe tevreden ben je over de hoeveelheid ICT [i] die gebruikt wordt tijdens de lessen? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO] [i] Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, gebruik devices en internet, digitale leeromgevingen of smartboards.
- 38 Kun je op school gebruikmaken van internet [i] als dat nodig is? [helemaal niet - ja, zeker] [i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld of de wifi-verbinding altijd sterk en snel genoeg is .

Toetsen

- 39 Weet je op tijd dat je een toets hebt? [nooit - altijd]
- 40 Weet je wat je moet leren voor een toets? [nooit - altijd]
- 41 Hoe tevreden ben je over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 42 Vertellen docenten jou duidelijk hoe jouw resultaten [i] zijn? [helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO] [i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld de nabespreking van een toets of praktijkopdracht]
- 43 Hoe tevreden ben je over hoe de leerstof terugkomt in de toets? [heel ontevreden - heel tevreden]

Onderwijsvoorzieningen en faciliteiten

- 44 Hoe tevreden ben je over de klaslokalen? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 45 Hoe tevreden ben je over de studieplekken [i] op school? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld de studieplekken in het Open Leercentrum, in de bibliotheek/mediatheek en in studielokalen.
- 46 Hoe tevreden ben je over het aantal computers op school? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 47 Hoe tevreden ben je over praktijkmateriaal [i] voor gym/techniek/kunst? [heel ontevreden - heel tevreden] [i] Met praktijkmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld gymtoestellen, labjassen, rekenmachines, kwasten, verf.
- 48 Hoe tevreden ben je over hoe schoon het is op school? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 49 Hoe tevreden ben je over de kantine? [heel ontevreden - heel tevreden]
- 50 Hoe tevreden ben je over hoe schoon de toiletten zijn? [heel ontevreden - heel tevreden]

Leefbaarheid en sfeer

- 51 Hoe tevreden ben je over de veiligheid [i] op school? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO] [i] Hiermee bedoelen we of je je prettig voelt op school, of er geen agressie is op school, of er geen geweld gebruikt wordt, of er voldoende camerabewaking is, of er op school niet gestolen wordt, enzovoorts.
- 52 Hoe duidelijk vind je de regels op school? [heel onduidelijk - heel duidelijk] [Vraag VenstersVO]
- 53 Hoe tevreden ben je over wat school doet tegen pesten? [i]? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO] [i] Heeft de school regels om het pesten te voorkomen, of pesters door docenten worden aangesproken, of dat er in de klas gesproken wordt over pesten, enzovoorts.
- 54 Hoe tevreden ben je over hulp die je van school krijgt bij persoonlijke problemen? [heel ontevreden - heel tevreden + n.v.t.] [Vraag VenstersVO]
- 55 Word je goed geïnformeerd over je rechten en plichten op school? [helemaal niet - ja, zeker] [i] Een recht is bijvoorbeeld het inzien van je eigen toets en een plicht is bijvoorbeeld de aanwezigheidsplicht.
- 56 Ben je de afgelopen drie maanden gepest door leerlingen van deze school? [heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO]
- 57 Ben je de afgelopen drie maanden online gepest door leerlingen van deze school? [heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO]
- 58 Hebben leerlingen van deze school jou de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn gedaan [i]? [heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO] [i] Denk hierbij aan schoppen, slaan, knijpen enzovoorts.
- 59 Ben je de afgelopen drie maanden gediscrimineerd door leerlingen van deze school? [heel vaak - helemaal niet] [Vraag VenstersVO] [i] Bijvoorbeeld op basis van je geloof, huidskleur, geslacht, seksuele voorkeur, enzovoorts.
- 60 Hoe tevreden ben je over de sfeer op school? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]
- 61 Hoe tevreden ben je over de omgang met andere leerlingen van deze school? [heel ontevreden - heel tevreden] [Vraag VenstersVO]

Op school met een beperking

- 62 Heb je een van de volgende lichamelijke handicaps, functiebeperkingen of (chronische) ziektes? We vragen dit om te meten of je school hier goed mee omgaat. Je kunt meerdere antwoorden aankruisen. [multi resp]
- Nee [exclusief, naar vraag 69]
 - Spraak- en/of taalproblemen (bijv. stotteren, afasie)
 - Blind of zeer slechtziend (ook met bril nog slechtziend)
 - Doof of zeer slechthorend
 - Problemen met (trap)lopen, bewegen en/of gebruik van armen
 - Dyslexie
 - Dyscalculie
 - Chronische pijnklachten
 - Migraine / ernstige (spannings)hoofdpijn
 - Eetstoornis (boulimie, anorexia, obesitas)
 - Long- en ademhalingsprobleem (bijv. cara, astma, chronische bronchitis, CF)
 - Huidaandoening (bijv. eczeem, psoriasis)
 - Suikerziekte / diabetes
 - ADHD of ADD
 - Psychisch probleem / aandoening (bijv. psychose, depressie, angststoornis, dwangneurose)
 - Verslaving aan drugs, alcohol, gamen of gokken
 - Een vorm van autisme (bijv. PDD-NOS, Asperger, klassiek autisme)
 - Artrose, reuma of andere gewrichtsklachten
 - Epilepsie
 - Hart- en vaatziekte (bijv. hartaandoening, hoge bloeddruk, vernauwde vaten)
 - Ernstige darmstoornis (bijv. ziekte van Crohn, colitis)
 - Anders
- 63 Is dit vastgesteld door een specialist? [alleen als vraag 62a ≠ 1; apart voor alle aangekruiste beperkingen]
- Ja
 - Nee
- 64 Heb je last van je beperking in je opleiding? [heel vaak - nooit; alleen als vraag 62a ≠ 1]

- 65 Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt? [alleen als vraag 62a ≠ 1]
- Ja
 - Nee
- 66 Houden docenten voldoende rekening met jouw beperking? [veel te weinig - ruim voldoende; alleen als vraag 0^a = 1]
- 67 Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen[i] die er op school zijn voor jouw beperking? [helemaal niet - ja zeker + ik heb dat niet nodig; alleen als vraag 0a = 1] [i] We bedoelen hiermee rust- of werkruimtes, werkplekaanpassingen, extra verlichting, scanner, computeraanpassingen zoals spraak of braille, enzovoorts.
- 68 Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw [i] voor mensen met jouw beperking? [helemaal niet - ja, zeker + ik heb dat niet nodig; vraag 0a = 1] [i] We bedoelen hiermee of je makkelijk het gebouw in kan komen en je makkelijk kan bewegen in het gebouw, bijvoorbeeld door drempels, liften, breedte van de deuren, aangepaste toiletten, enzovoorts.

Inspraak op school

- 69 Is er een leerlingenraad [i] op school? [i] De leerlingenraad is een groep leerlingen die de school beter en leuker voor de leerlingen probeert te maken (door bijv. een schoolfeest te organiseren of met de directie te praten).
- Ja
 - Nee
 - Weet ik niet
- 70 Is er een medezeggenschapsraad [i] op school? [i] In de medezeggenschapsraad bespreken leerlingen, docenten en ouders allerlei belangrijke schooldocumenten met de schoolleiding. De leerlingen zijn voor deze taak gekozen.
- Ja
 - Nee
 - Weet ik niet
- 71 Telt de mening van leerlingen mee op jouw school? [helemaal niet - ja, zeker] [Vraag VenstersVO]
- 72 Hoe tevreden ben je over de leerlingenraad? [heel ontevreden - heel tevreden; alleen als vraag 69 = 1]
- 73 Hoe tevreden ben je over de medezeggenschapsraad? [heel ontevreden - heel tevreden; alleen als vraag 70 = 1]
- 74 Zou je mee willen praten over wat er op school gebeurt? [helemaal niet - ja, zeker]
- 75 Zorgt de school dat jij mogelijkheden hebt [i] om mee te praten over wat er op school gebeurt? [helemaal niet - ja, zeker] [i] bijvoorbeeld via de medezeggenschapsraad, leerlingenraad of als klassenvertegenwoordiger.
- 76 Hoe tevreden ben je over de manier waarop klachten worden behandeld op school? [heel ontevreden - heel tevreden]

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

- 77 Hoe tevreden ben je over de begeleiding bij jouw profielkeuze? [heel ontevreden - heel tevreden; alleen vmbo leerjaar 2-3-4 en vraag 9a ≠ 1, havo leerjaar 3-4-5 en vwo leerjaar 3-4-5]
- 78 Hoe tevreden ben je over jouw profielkeuze? [heel ontevreden - heel tevreden; alleen vmbo leerjaar 3-4 en vraag 9a ≠ 1, havo leerjaar 4-5 en vraag 8e ≠ 1, vwo leerjaar 4-5-6 vraag 8e ≠ 1]
- 79 Hoe tevreden ben je over de begeleiding richting een vervolgstudie? [heel ontevreden - heel tevreden + ik krijg nog geen begeleiding] [Vraag VenstersVO]
- 80 Hoe tevreden ben je over je decaan [i]? [heel ontevreden - heel tevreden + ik heb geen decaan] [i] Een decaan helpt je bij het maken van je keuze voor een vakkenpakket, profiel, beroep of vervolgstudie.
- 81 Houdt jouw school zich aan het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)? [grid7: helemaal niet - ja, zeker + dat weet ik niet + ik weet niet wat een PTA is; alleen vmbo leerjaar 3-4, havo leerjaar 4-5, vwo leerjaar 4-5-6]
- 82 Hoe tevreden ben je over de informatie over eindexamens [i]? [heel ontevreden - heel tevreden; alleen vmbo 4, havo 5, vwo 6] [i] We bedoelen hiermee de informatie over wanneer de eindexamens zijn, waar de eindexamens gehouden worden, hoe je voorbereid wordt in de klas, enzovoorts.
- 83 Helpt de school jou bij het zoeken naar een stage? [helemaal niet - ja, zeker; alleen praktijkonderwijs] [Vraag VenstersVO]

- 84 Vind je dat je echt iets leert op je stage? [helemaal niet - ja, zeker; alleen praktijkonderwijs] [Vraag VenstersVO]

Het algemene oordeel over jouw school

- 85 Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school? [rapportcijfer]
86 Hoe tevreden ben je over jouw keuze voor deze school? [heel ontevreden - heel tevreden]
87 Ga je met plezier naar school? [nooit - altijd] [Vraag VenstersVO]
88 Heb je nog opmerkingen over jouw school of onderwijs die je kwijt wilt? [open]

Bijlage III: Netto respons per instelling JOB-monitor 2020

Tabel 11: Netto respons per instelling JOB-monitor 2020

	Netto respons	Populatie	% Netto respons
Aeres MBO	2.442	3.408	71,7%
Albeda	11.288	21.110	53,5%
AOC Terra mbo	1.158	1.831	63,2%
aventus	5.183	11.302	45,9%
Business School Notenboom	34	59	57,6%
Cibap vakschool voor vormgeving	919	1.822	50,4%
CITAVERDE College	939	1.185	79,2%
Clusius College	730	1.452	50,3%
Curio	8.940	15.684	57,0%
Da Vinci College	3.299	7.804	42,3%
Deltion College	9.373	15.845	59,2%
Drenthe College	4.554	7.972	57,1%
Friesland College	5.077	8.981	56,5%
Gilde Opleidingen	5.851	9.221	63,5%
Graafschap College	5.000	9.380	53,3%
Grafisch Lyceum Rotterdam	2.069	3.666	56,4%
Grafisch Lyceum Utrecht	1.413	2.224	63,5%
Helicon Opleidingen	2.353	4.171	56,4%
Hogeschool Tio	179	293	61,1%
Hoornbeeck College	5.025	6.995	71,8%
Horizon College	6.032	12.527	48,2%
Hout- en Meubileringscollege	2.620	3.933	66,6%
IVA Driebergen	196	269	72,9%
Koning Willem I College	8.086	13.423	60,2%
Landstede MBO	7.040	11.365	61,9%
Leidse instrumentmakers School	190	306	62,1%
Lentiz onderwijsgroep	1.085	1.652	65,7%
MBO Amersfoort	4.350	8.280	52,5%
MBO Utrecht	3.297	5.240	62,9%
mboRijnland	10.116	16.549	61,1%
Mediacollege Amsterdam	1.577	2.595	60,8%
Nimeto Utrecht	996	1.519	65,6%
Noorderpoort	8.610	13.713	62,8%
Nordwin College	801	1.440	55,6%
Nova College	7.526	11.686	64,4%
Onderwijsgroep Tilburg	4.577	8.270	55,3%
Politieacademie	665	3.041	21,9%
Regio College	2.967	5.444	54,5%
Rijn IJssel	6.341	11.494	55,2%
ROC A12	4.054	6.173	65,7%
ROC Alfa-college	7.778	12.545	62,0%
ROC de Leijgraaf	2.113	4.445	47,5%
ROC Friese Poort	8.360	12.625	66,2%
ROC Kop van Noord-Holland	2.112	3.300	64,0%
ROC Menso Alting	417	701	59,5%
ROC Midden Nederland	9.705	17.020	57,0%
ROC Mondriaan	8.278	19.148	43,2%
ROC Nijmegen	6.038	9.383	64,4%
ROC Rivor	1.437	2.644	54,3%
ROC Ter AA	1.747	3.307	52,8%
ROC TOP	1.711	3.913	43,7%
ROC van Twente	12.200	19.495	62,6%

	Netto respons	Populatie	% Netto respons
Scalda	4.435	9.287	47,8%
SG De Rooi Pannen	4.142	6.094	68,0%
SintLucas	1.885	2.744	68,7%
SOMA College	558	1.174	47,5%
Stichting STC Group	2.645	4.644	57,0%
Summa College	9.947	16.950	58,7%
SVO Vakopleiding Food	937	2.247	41,7%
VISTA college	7.401	12.713	58,2%
Wellantcollege	2.066	3.209	64,4%
Zadkine	7.608	16.686	45,6%
Zone.college	2.117	3.200	66,2%
Overige instellingen	40	37.451	0,1%
Totaal	262.629	498.249	52,7%

Bron: JOB-monitor 2020

Bijlage IV: Netto respons: aantal opleidingen per instelling JOB-monitor 2020

Tabel 12: Netto respons: aantal opleidingen per instelling JOB-monitor 2020

[alleen opleidingen met minimaal 5 studenten én respondenten; 1.487 opleidingen uitgesloten]	Aantal opleidingen in respons	Aantal opleidingen in populatie	% Netto respons opleidingen
Business School Notenboom	2	2	100%
Cibap vakschool voor vormgeving	10	10	100%
CITAVERDE College	32	32	100%
Hogeschool Tio	3	3	100%
IVA Driebergen	1	1	100%
Politieacademie	1	1	100%
Aeres MBO	40	42	95%
MBO Utrecht	58	61	95%
Zone.college	38	40	95%
ROC Nijmegen	120	127	94%
SG De Rooi Pannen	31	33	94%
Nimeto Utrecht	15	16	94%
SintLucas	13	14	93%
Hout- en Meubileringscollege	19	21	90%
Helicon Opleidingen	36	40	90%
Stichting STC Group	36	40	90%
Grafisch Lyceum Rotterdam	17	19	89%
Curio	176	197	89%
ROC Kop van Noord-Holland	75	84	89%
ROC van Twente	192	216	89%
Clusius College	31	35	89%
Rijn IJssel	127	144	88%
Noorderpoort	134	152	88%
Nordwin College	29	33	88%
Koning Willem I College	144	164	88%
Summa College	158	180	88%
Gilde Opleidingen	112	128	88%
Albeda	133	152	88%
ROC Midden Nederland	159	183	87%
VISTA college	133	154	86%
Zadkine	151	175	86%
AOC Terra mbo	31	36	86%
Wellantcollege	31	36	86%
Lentiz onderwijsgroep	37	43	86%
ROC A12	98	114	86%
Deltion College	172	202	85%
Drenthe College	101	119	85%
Onderwijsgroep Tilburg	103	122	84%
Landstede MBO	133	158	84%
ROC Mondriaan	125	149	84%
Regio College	80	96	83%
Hoornbeeck College	64	77	83%
ROC Alfa-college	116	140	83%
Friesland College	130	157	83%
MBO Amersfoort	104	126	83%
ROC Friese Poort	134	163	82%
Horizon College	119	145	82%
Nova College	123	151	81%
mboRijnland	115	142	81%
ROC Rivor	63	78	81%

[alleen opleidingen met minimaal 5 studenten én respondenten]	Aantal opleidingen in respons	Aantal opleidingen in populatie	% Netto respons opleidingen
ROC TOP	46	58	79%
Grafisch Lyceum Utrecht	7	9	78%
Scalda	129	169	76%
Mediacollege Amsterdam	15	20	75%
ROC Menso Alting	14	19	74%
aventus	120	165	73%
Graafschap College	98	136	72%
ROC de Leijgraaf	71	99	72%
Da Vinci College	100	142	70%
ROC Ter AA	53	76	70%
SOMA College	9	14	64%
SVO Vakopleiding Food	12	20	60%
Leidse instrumentmakers School	1	2	50%

Bron: JOB-monitor 2020

Bijlage V: Netto respons per school LAKS-monitor 2020

Tabel 13: Netto respons per school LAKS-monitor 2020

Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen ⁷	Populatie school ⁸	% Netto respons (van populatie school)
00HI00 SG Dalton Voorburg	626	1.188	1.190	52,6%
00LJ01 Schaersvoorde	430	736	132	325,8%
00PJ00 Erasmus College	1.040	1.664	1.665	62,5%
00ZD00 Bonhoeffercollege	980	1.547	1.553	63,1%
01EO00 Purmerendse Scholengroep	619	672	1.384	44,7%
01EO01 Purmerendse Scholengroep	313	377	551	56,8%
01EO02 Purmerendse Scholengroep	822	1.284	1.310	62,7%
01EO06 Purmerendse Scholengroep	109	135	370	29,5%
01EO08 Purmerendse Scholengroep	273	339	337	81,0%
01EO12 Purmerendse Scholengroep	441	498	500	88,2%
01FY00 Augustinianum	223	268	1.203	18,5%
01KL09 Maritieme Academie Harlingen	105	130	161	65,2%
01LZ00 Eerste Christelijk Lyceum	349	*	1.265	27,6%
01MO00 Trevianum Scholengroep	466	927	930	50,1%
02CI00 Insula College	806	1.146	1.075	75,0%
02FY00 OMO Scholengroep Bergen op Zoom e.o.	317	*	662	47,9%
02IC00 RGO Middelharnis	357	*	477	74,8%
02ME02 Tabor College	1.070	1.329	1.331	80,4%
02QP00 St Willibrord Gymnasium	336	440	439	76,5%
02TZ00 St. Michaël College	705	1.347	1.347	52,3%
02UC00 College Hageveld	498	1.483	1.413	35,2%
02VA00 Roelof van Echten College	599	1.089	1.092	54,9%
02VA01 Roelof van Echten College	420	806	831	50,5%
02VR00 CVOG-zuidoost Utrecht	166	260	1.297	12,8%
03AQ00 Open Schoolgemeenschap Bijlmer	1.193	1.438	1.440	82,8%
03FO00 CVO 't Gooi	997	1.441	1.441	69,2%
03KN00 Pius X-College	1.072	1.956	2.247	47,7%
04DS00 Trevianum Scholengroep	286	493	495	57,8%
05AV00 Twents Carmel College	884	1.210	1.217	72,6%
05AV01 Twents Carmel College	569	1.265	1.266	44,9%
05AV02 Twents Carmel College	1.107	1.445	1.446	76,6%
05AV03 Twents Carmel College	444	503	504	88,1%
05AV04 Twents Carmel College	279	300	300	93,0%
06WY00 Griendencollege	291	342	348	83,6%
07BQ00 Trevianum Scholengroep	602	1.219	1.220	49,3%
12IR00 Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Coevorden, Hardenberg e.o. / De Nieuwe Veste	980	1.146	1.262	77,7%
12IR05 Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Coevorden, Hardenberg e.o. / De Nieuwe Veste	413	497	496	83,3%
12VI01 Nordwin College	280	328	327	85,6%
12VI02 Nordwin College	314	350	352	89,2%
12VI08 Nordwin College	350	401	403	86,8%
12VI13 Nordwin College	374	455	455	82,2%

7 (*) Afname via Kwaliteitscholen, aantal aangemelde leerlingen onbekend.

8 Gebaseerd op voorlopige leerlingentellingen met peildatum 1 oktober 2019.

Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen ⁹	Populatie school ¹⁰	% Netto respons (van populatie school)
14RR00 DevelsteinCollege	289	1.502	1.504	19,2%
14VG00 Alkwin Kollege	70	540	1.618	4,3%
15BH01 SCOPE Scholengroep	743	*	1.366	54,4%
15QW00 RGO Middelharnis	762	*	1.261	60,4%
16AW00 OSG Echnaton	749	1.199	1.248	60,0%
16NK00 Vrijeschool Zutphen VO	256	532	1.163	22,0%
16PA00 Christelijk Gymnasium	309	*	972	31,8%
17BZ02 OOZ	260	333	333	78,1%
19IP00 Rembrandt College	514	623	1.014	50,7%
20AA00 Murmellius Gymnasium	430	*	815	52,8%
20BC00 Oranje Nassau College	565	731	1.465	38,6%
20BC01 Oranje Nassau College	687	956	1.272	54,0%
20BV00 Praedinius Gymnasium Groningen	491	*	835	58,8%
20KZ00 Johan de Witt-gymnasium	524	*	807	64,9%
20LA00 Esdal College	687	1.052	1.029	66,8%
20LA02 Esdal College	333	370	494	67,4%
20LA03 Esdal College	345	437	440	78,4%
20LA05 Esdal College	124	143	234	53,0%
20LA06 Esdal College	180	201	211	85,3%
20LA07 Esdal College	72	188	189	38,1%
20MH00 Jac. P. Thijssse College	1.316	1.933	1.937	67,9%
20ZK00 sgTongerlo	620	803	813	76,3%
20ZK02 sgTongerlo	200	485	488	41,0%
20ZK04 sgTongerlo	1.033	1.560	1.561	66,2%
21CS01 CITAVERDE College	371	428	426	87,1%
21CS02 CITAVERDE College	462	546	547	84,5%
21CS03 CITAVERDE College	502	622	625	80,3%
21CS05 CITAVERDE College	225	258	257	87,5%
21EX00 Theresialyceum	129	1.348	1.395	9,2%
21GU00 Edith Stein College	410	701	984	41,7%
21GU07 Montaigne Lyceum	727	*	1.193	60,9%
21GU08 SCO Lucas	212	262	267	79,4%
23JA01 Grafisch Lyceum Rotterdam	412	498	500	82,4%
25EF01 Clusius College	326	380	378	86,2%
25EF02 Clusius College	878	1.023	1.022	85,9%
25EF03 Clusius College	126	307	309	40,8%
25EF04 Clusius College	392	600	595	65,9%
25EF05 Clusius College	165	180	179	92,2%
25EF06 Clusius College	354	483	486	72,8%
25EF08 Clusius College	246	303	305	80,7%
25EF09 Clusius College	438	513	512	85,5%
25GV01 Aeres Groep	240	345	344	69,8%
25GV05 Aeres Groep	243	402	405	60,0%
25GV07 Aeres Groep	381	536	526	72,4%
25GV08 Aeres Groep	253	308	308	82,1%
25GV09 Aeres Groep	327	356	355	92,1%
25GV10 Aeres Groep	425	476	475	89,5%
25GV11 Aeres Groep	144	196	195	73,8%
25MB00 Montessori College	668	796	803	83,2%
26CC05 Helicon Opleidingen	257	294	291	88,3%
26CC06 Helicon Opleidingen	412	481	480	85,8%
26CC08 Helicon Opleidingen	532	626	628	84,7%
26CC13 Helicon Opleidingen	438	511	518	84,6%

9 (*) Afname via Kwaliteitscholen, aantal aangemelde leerlingen onbekend.

10 Gebaseerd op voorlopige leerlingentellingen met peildatum 1 oktober 2019.

Naam instelling	Netto respons	Aangemelde leerlingen ¹¹	Populatie school ¹²	% Netto respons (van populatie school)
27MD01 Kennemer College	461	676	678	68,0%
27VD00 Aeres Groep	461	862	852	54,1%
30BC00 SintLucas	462	497	499	92,6%
Totaal	46.143	61.856 ¹³	101.879	45,3%

Bron: LAKS-Monitor 2020

11 (*) Afname via Kwaliteitscholen, aantal aangemelde leerlingen onbekend.

12 Gebaseerd op voorlopige leerlingentellingen met peildatum 1 oktober 2019.

13 Exclusief leerlingen aangemeld via Kwaliteitscholen.

Bijlage VI: Overzicht opgenomen tabellen

Tabel 1: Datacleaning	13
Tabel 2: Effect datacleaningsstappen JOB-monitor per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)	13
Tabel 3: Effect datacleaningsstappen LAKS-monitor per subgroep (meerdere selectiemaatregelen per respondent mogelijk)	14
Tabel 4: Verdeling vo-vestigingen naar schoolcategorie binnen populatie, non-respons en respons, LAKS-monitor 2020 (geeft over- of ondervertegenwoordiging aan van de respons; kolompercentages)	15
Tabel 5: Verdeling respons en populatie JOB-monitor 2020 naar niveau, leerweg en geslacht	16
Tabel 6: Gemiddeld percentage studenten binnen JOB-monitor 2020 dat docenten (zeer) goed vindt lesgeven, naar achtergrondkenmerken.....	16
Tabel 7: Verdeling respons en populatie binnen LAKS-monitor 2020 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht	17
Tabel 8: Rapportcijfer school LAKS-monitor 2020 naar leerjaar, schoolsoort, geslacht.....	17
Tabel 9: Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha JOB-monitor 2020 (toetsende PCA)	19
Tabel 10: Communaliteiten, factorladingen en Cronbach's alpha LAKS-monitor 2020 (toetsende PCA).....	21
Tabel 11: Netto respons per instelling JOB-monitor 2020	43
Tabel 12: Netto respons: aantal opleidingen per instelling JOB-monitor 2020.....	45
Tabel 13: Netto respons per school LAKS-monitor 2020.....	47

Bijlage VII: Literatuur

- Van Buuren, S. (2012). *Flexible Imputation of Missing Data*. New York: Chapman and Hall/CRC,
<https://doi.org/10.1201/b11826>
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS (third edition)*. California: Sage
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (1998). *Multivariate Data Analysis* (5th ed.).
Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics* (4th ed.). Needham Heights, MA:
Allyn and Bacon.

